

AR BIBL SANTEL

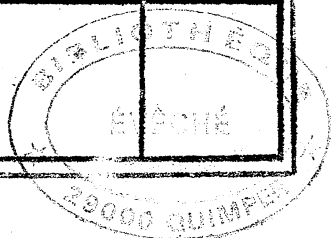
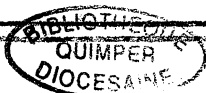
AVIEL
SANT YANN

TROIDIGEZH
gant

M. KLERG ha
M. GLANNDOUR

FB
220.
59.1
68
BIB

1954

NIHIL OBSTAT,
Sant Brieg, 13 a viz Mae 1947
Erwan Brochen,
Vikel Vras,

IMPRIMATUR,
Sant Brieg, 17 a viz Mae 1947
Fransez Iann Mari,
Eskob.

Diocèse de
Quimper & Léon

Document numérisé en 2016

AVIEL SANT YANN

+++++

DIGORADUR

An oberour

A-hed ar pevare aviel e weler an oberour o'n em ziskouez dimp evel unan eus diskibion dostañ Jezuz, evel "an diskibl a gare Jezuz anezhañ" (Yann 13,23 ; 19,26 ; 20,2 ; 21,7,20). Aes eo divinout en diskibl-se Yann e-unan, breur Jakez, Mab Zebedea. Hag evit gwir, lakaet eo bet bepred ar pevare aviel dindan anv Yann, gant ar skridoù koshañ.

War ziwezh e vuhez en deus an Abostol savet e skrid. Jakez e vreur a zo maro pell'zo, bet bourreviet e 44 gant Herodez Agripa kentañ. Pêr ha Paol a zo bet lazhet, int ivez, dindan heskinerezh Neron (etre 64 -67). Eñ, Yann, hervez diougan ar Salver (Yann 21,22-24) a zo chomet pelloc'h. Deuet eo da vezañ eskob Efezos en Azia Vihanañ. E-pad heskinerezh Domisian eo bet forbannet en enezenn Batmos, lec'h m'en deus moarvat skrivet e Ziskuliadur. Met dieubet gant lazhidigezh Domi-

sian ha kadoridigezh Nerva (96) eo distroet da Efezos. Eno e skriv e Aviel e bloavezhioù diwezhañ ar c'hantved kentañ. Mervel a raio en Efezos un nebeut bloavezhioù goude-se.

Mennad al levr

An tri Aviel all a oa bet skrivet evit tud ha ne oant ket desket mat war ar Gristeniezh. Yann, o tont diwezhatoc'h, ne fell ket dezhañ adlavarout ar pezh a zo bet dija dezrevellet mat gant Mazhe, Mark pe Lukaz. E vennad a zo lakaat dre skrid un dra bennak eus e-gelennadurezh evit an eneoù a glask uhelaat en anaoudegezh an Aotroù.

An tri all o devoa klasket da gentañ resisaat doareoù diavaez buhez hor Salver, ha diwar an diavaez mont d'an diabarzh. Eñ, Yann, a ra gant un henchenn gontrol: diskouez Jezuz Krist evel Verb an Tad, Doue a holl-viskoazh, o tont da vezañ er bed, sklerijenn ha buhez an dud. Ar burzhudoù kontet gantañ ne vint degaset nemet evit hen skeudenniñ gwelloc'h. Ne vint ket danevellet evito o-unan, met evit o ster. Evelse ar greskadenn vara a zo evit an diskleriadur diwar-benn ar bara a vuhez; pareidigezh an den dall a starta komzoù Jezuz o lavarout ez eo eñ sklerijenn ar bed; adsavidigezh Lazar a zo evit diskouez ar galloud a vuhez a zo en Mab-Doue.

Gwelout an darvoudoù dre an diabarzh ne vir ket

uzh Yann da verzout ivez an diavaez gant brasañ reister. Sellit da skouer ouzh pareidigezh an den dall, adsavidigezh Lazar. Kontet int dimp gant ur binvidigezh a vunudoù ha ne gavomp ket en avielierion all. Aes eo anavezout en Yann an tester diwar wel, an hini en deus taolet pled ouzh pep tra gant e lagad lemm. Ar furchadennoù diwezhañ graet e Jeruzalem hag e Palestina, o deus diskouezet gwirionded an avielier pa gomz eus lennoù Siloam ha Bedzata, eus ar blasenn vadezet Gabaza, eus Sic'har e-kichen puñs Yakob. An holl vunudoù-se n'hellent bezañ diskleriet ken rik nemet gant ur Palestinad, a oa evitañ an anioù-se sin taolennoù boas ha darvoudoù karet. Menegiñ lec'hioù ken dianav ha Betani en tu-all d'ar Yordan, Aenon e-kichen Salim, Efrem war vevenn ar gouelec'h a ziskouez sklaer-kenañ an diskibl en deus gwelet ha bevet kement a skriv.

Jezuz a zo sklerijenn ha buhez ar bed, met "e re" n'o deus ket resevet anezhañ. An enebiezh-se eo a fell da Yann taolennañ. Hag "e re" eo da gentañ pennoù bras ar Yuzeviezh, priñsed ar veleion, doktored an Templ. En abeg da se eo Jeruzalem a vo kreizenn ar pevare Aviel. Beajoù Jezuz d'ar Gêr santel, e brezegennoù, e rendaeloù en Templ gant an Doktored, e vurzhudoù e Jeruzalem pe tro-zro, setu amañ danvez an danevell. An tri aviel kentañ o devoa roet sklerijenn war brezegezh Jezuz da bobladoù Galilea; ganto e chome danguzh

e gelennadurezh da Briñsed ar bobl. Gant Yann avat e se a zo pennañ. Da renerien ar bobl en deus Jezuz dis- kleriet e bersonelezh gant e vurzhudoù hag e gomzoù. Ha dre m'o deus argaset anezhañ, int hag a zalc'he penn ar bobl, eo Israel a-bezh a zo ganto kablus da varc Jezuz.

Hogen d'ar re o deus resevet anezhañ en deus roet Verb Doue galloud da vezañ gantañ mibion an Tad, ha da gaout enno buhez Doue. Ha goude bezañ bet int ivez ga- net eus an Tad, e tleont bevañ gant ar Mab, evel ar Mab : en em stagañ ouzh Jezuz Krist, antren ennañ, kaout gant ar feiz e sklerijenn ennomp, gant ar garan- tez e vennadoù ennomp ; bezañ unan gantañ evit karout gantañ an Tad en unvaniezh ar Spered Glan.

Deuet eo Verb Doue er bed-mañ evit hor c'heleñn hag hor saveteiñ, ha distreiñ a ra d'an neñv ouzh hor sa- chañ war e lerc'h da garout an Tad. Diskenn hag adsav, setu berr ha berr, redadenn Verb Doue dre ar bed evel m'hen diskouez Aviel Sant Yann.

M. G.

A N A V I E L H E R V E Z S A N T Y A N N

+++++

Raklavar : Ar Verb

1, 1 Er penn kentañ edo ar Verb hag ar Verb a oa ouzh Doue hag ar Verb a oa Doue. 2 Er penn kentañ edo ouzh Doue. 3 Drezañ eo bet graet pep tra, hag heptañ n'eus bet graet metra eus a gement a zo bet graet. 4 Ennañ edo ar vuhez, hag ar vuhez a oa sklerijenn an dud. 5 Hag ar sklerijenn a luc'h en deñvalijenn hag an deñvalijenn n'he deus ket he dalc'het. 6 Bez' e voe un den degaset a-berzh Doue, Yann e ane. 7 Hemañ a zeuas evit reiñ testeni, evit bezañ test d'ar sklerijenn, evit ma kredje an holl drezañ. 8 N'eo ket eñ a oa ar sklerijenn, met eñ a zeue evit reiñ testeni d'ar sklerijenn.

9 Ar sklerijenn, an hini wirion hag a sklaera pep den, a oa o tont er bed. 10 Er bed edo, ha drezañ eo

=====

9. Araok Yann Vadezour e oa ar Verb a viskoazh evel eil person an Dreinded ; evel sklerijenn e oa a vis-koazh, araok dont er bed d'en em ziskouez d'an dud.

bet graet ar bed, met ar bed n'en deus ket e anavezet.
11 Deuet eo en e dra, hag e re n'o deus ket e zegemeret.
12 Met da gement hini en deus e zegemeret, en deus roet ar galloud da vezañ bugel da Zoue, d'an neb a gred en e ano, 13 ha n'eo ket bet ganet eus ar gwad, nag eus youl ar c'hig, nag eus youl an den, met eus Doue.
14 Hag ar Verb a zo deuet da vezañ korf ha bet eo o chom en hon touez, ha gwelet hon eus e c'hloar, evel gloar Mab unel an Tad, leun a c'hras hag a wirionez.

15 Yann a ro testeni diwar e benn hag a sav e vouezh en ur lavarout : "Hennezh eo an hini a lavaret dioutañ : An hini a zeu war va lerc'h a zo tremenet dirazon, dre ma oa araozon o vezañ".

16 Ya, eus e leunder hon eus resevet holl, ha gras war-lerc'h gras. 17 Rak al lezenn a zo bet roet dre Voizez, met ar c'hras wirion a zo deuet dre Jezuz-Krist. 18 Doue, den ebet n'en deus e welet bis-koazh ; ar Mab unel, Doue, hag a zo en askre an Tad, hennezh en deus e ziskleriet.

Testeni Yann Vadezour

19 Ha setu amañ testeni Yann, pa gasas ar Yuzevion beleion ha levidi eus a Jeruzalem d'ober outañ ar gou-

=====

13. Dornskridoù 'zo a lavar : En ha n'eo ket bet ganet ... o komz eus ar Verb.

16. Goude gras an Testamant kozh, eo ar C'hras da vat gant Jezuz-Krist, evel ma lavar ar gwerzad war-lerc'h.

leñn-mañ : "Piw out-te ?" 20 Anzav a reas ha ne nac'has ket, hag ec'h anzavas : "Me n'on ket ar C'hrist".
21 Neuze e c'houlennjont outañ : "Petra 'ta ? Eliaz out-te ?" - "N'on ket, emezañ". - "An Diouganer out-te ?" Hag e respontas : "Ket". 22 Neuze e lavarjont dezhañ : "Piw out-te ? Evit ma c'hellimp reiñ respont d'ar re o deus kaset ac'hanomp ; petra 'lavarez diwar-nout da-uhañ ?" 23 Hag en da respont : "Me eo mouezh an hini a youc'h er gouelec'h : Eeunit hent an Aotrou, evel m'en deus lavaret ar profed Isahia". 24 Ar ganne-ded a oa eus ar Farizianed. 25 Goulenn a rejont outañ ha lavarout dezhañ : "Perak eta e vadezez-te, pa ned out nag ar C'hrist, nag Eliaz, nag an Diouganer ?"
26 Yann a respontas dezho hag a lavaras : "Me a vadez en dour ; met en ho touez ez eus unan n'anavezit ket. 27 An hini a zeu war va lerc'h ha n'on ket dellezek da ziliammañ dezhañ lasoù e votoù." 28 Kement-mañ a c'hoarvezas en Betania, en tu all d'ar Yordan, e-lec'h m'edo Yann o vadeziñ.

29 Antronoz, Yann a welas Jezuz o tont d'e gaout, hag en da lavarout : "Setu Oan Doue, an hini a lam

=====

23. Isahia 40,3.

28. Diw geriadenn anvet Betania a zo : unan e-kichen Jeruzalem ; houmañ, lec'h ma vadeze Yann, a zo en tu all d'ar Yordan, war an tu kleiz d'ar stêr, a-dal da Yeriko.

29. Sell.ouzh Isahia 53,4-7.

kuit pec'hed ar bed. 30 Hemañ eo an hini a lavaren diwar e benn : war va lerc'h e teu un den hag a zo trean daou o devoa klevet komzoù Yann hag a oa aet da menet dirazon dre ma oa araozon o vezañ. 31 Ha me n'aeul Jezuz. 41 Kentañ den a gavas e voe e vreur Simon navezen ket anezhañ, met evit ma vo diskouezet da Ishag e lavaras dezhañ : "Kavet hon eus ar Mesiaz", da rael, evit se on deuet-me da vadeziñ en dour". Lavarout eo ar C'hrist. 42 Hag e zegas a reas da Jezuz.

32 Yann a zougas c'hoazh an testeni-mañ, en ur lava Jezuz a sellas outañ hag a lavaras : "Te eo Simon, mab rout : "Gwelet em eus ar spered o tiskenn 'vel uYann, anvet e vezi Kefa", ar pezh a dalv Maen. goulm eus an neñv, hag o chom warnañ. 33 Ha me n'ana 43 Antronoz e fellas da Jezuz mont da C'halilea, vezen ket anezhañ, met an hini en deus va c'haset d'hag e kavas Filip war e hent hag e lavaras dezhañ : vadeziñ en dour, hennezh a lavaras din : An neb ma we "Deus war va lerc'h". 44 Hogen Filip a oa eus Betsaida, li ar Spered o tiskenn hag o chom warnezhañ, hennezh kêr Andreu ha Pêr. 45 Filip a gavas Natanael hag a lavaras dezhañ : "Kavet hon eus an hini a zo bet skrivet diwar e benn gant Moizez el lezenn, ha gant ar Brofeded : Jezuz, mab Yozef, eus Nazared". 46 Met Natanael a lavaras dezhañ : "Hag un dra vat bennak a c'hell dont eus Nazared ?" - "Deus hag e weli" a respontas Filip. 47 Jezuz pa welas Natanael o tont d'e gaout, a lavaras diwar e benn : "Setu amañ ur gwir Israelad ha n'eus ket a droidellerezh ennañ". 48 Natanael a lavaras dezhañ : "A-belec'h am anavez-te ?"

An Diskibion Gentañ

35 An deiz warlerc'h, edo Yann eno c'hoazh gan daou eus e ziskibion. 36 Hag o welout Jezuz o vale, a lavaras : "Setu Oân Doue". 37 An daou ziskibl o veza e glevet o komz evelse, a yeas da heul jezuz. 38 Me Jezuz o vezañ distroet hag ouzh o gwelout o tont war lerc'h, a lavaras dezho : "Petra a glaskit ?" Respon a rejont dezhañ : "Rabbi (pezh a dalv Mestr) pelec' emaout o chom ?" 39 Lavarout a ra dezho : "Deuit h gwelit". Mont a rejont hag e weljont e pelec'h edo chom, ha menel a rejont gantañ en deiz-se ; war-dro a dekvet eur e oa.

41. Mesias a zo ar ger hebreeg a dalv ar gresianeg Krist; talvezout a reont o daou : sakret gant an eoul evel beleg ha roue.

42. Kefa eo ar ger arameek a dalv Maen; Petrus (deut da Bêr en hor yezh) eo ar ger latin a dalv memes tra. 45. Natanael a oa eus Kana, an hevelep den ha Bartolome ez eo.

Ha Jezuz da respont : "Araok dit bezañ bet galvet gan Filip, p'edos dindan ar wezenn-fiez, em eus da welet"git a zour al listri-se". Hag int d'o c'hargañ betek 49 Ha respontas dezhañ Natanael : "Rabbi, te eo Ma ar barr. 8 Hag e lavaras dezho : "Tennit bremañ ha ka-Doue, te eo Roue Israel". 50 Met Jezuz a lavaras de sit da vestr ar banvez Hag e rejont. 9 Ha p'en devoe zhañ : "Abalamour ma 'm eus lavaret dit em eus da we mestr ar banvez tañvaet an dour troet en gwin, hogen let dindan ar wezenn-fiez, e kredez ; brasac'h tr ne ouie ket a belec'h e teue ar gwin-se , ar servije-c'hoazh a weli". 51 Lavarout a reas dezhañ ivez : "Erion o devoa tennet an dour, a ouie avat, e c'halvas an gwirionez, en gwirionez, me a lavar deoc'h : hiviñzike ozhac'h yaouank hag e lavaras dezhañ : 10 "Kement den e welot an neñv digor hag aeled Doue lo pignañ hag 'zo a laka da gentañ ar gwin mat da vont, ha pa grog an dud da vezañ badaouet, hini disteroe'h ; te avat, ac'h eus miret ar gwin mat betek ar mare-mañ."

Eured Kana

2.1 D'an trede deiz, e voe un eured en Kana, e br Galilea, ha mamm Jezuz a oa eno. 2 Pedet e voe Jezuz kibion ennañ. 3 Diouer o vezañ sa gant e vamm, e vremaeur hag e ziskibion ; ha chom a rejont eno un nebeut devezhioù hepken. 4 Ha Jezuz da lavarout dezhi : "Maouez, petra eo se ? N'eo ket deuet c'hoazh va eur 5 Evamm a lavaras d'ar re a oa o servijañ : "Grit kement a lavaro deoc'h". 6 Bez' e oa eno c'hwec'h dour lestr-maen a dalveze d'ar Yuzevion d'ober o gwalc'ha durioù hervez al lid, daou pe dri muzuliad o vont pep hini anezho. 7 Lavarout a eure Jezuz dezho : "Kar 4. Da lavarout eo : "Se ne sell ket ouzhimp. Lezomp a traoù da vont". 6. Ar muzuliad a dalveze war-dro 39 litrad.

11 Setu aze kentañ burzhud Jezuz, a reas en Kana Galilea ; ma tiskouezas e c'hloar ha ma kredas e ziskibion ennañ. 12 Goude-se e tiskennas da Gafarnaoum gant e vamm, e vremaeur hag e ziskibion ; ha chom a rejont eno un nebeut devezhioù hepken.

Ar varc'hadourion kaset ermaez eus an Templ

13 Tost e oa erru Pask ar Yuzevion ha Jezuz a bignas da Jeruzalem. 14 Kavout a reas en templ an dud a werzhe ejened, deñved ha koulmed, hag an drokerion-vo-neiz en o c'hoazez. 15 Graet gantañ ur skourjez gant kerdin, ec'h argasas an holl er-maez eus an Templ, gant an deñved hag an oc'hen ; stlabezañ a reas moneiz 12. E vreudeur a zo da gompren hervez ster hebreek ar ger, diwar-benn kendirvi ha tud-kar Jezuz.

an drokerion hag e tiskaras o zaolioù. 16 Ha d'ar varc'hadourion-goulmed e lavaras : "Kasit an traoù-se ac'hann, ha na rit ket eus ti va Zad un ti-kenwerzh." 17 Neuze e teuas soñj d'e ziskibion ez eo bet skrivet : "Debrët on gant ar gred evit ho ti".

18 Met ar Yuzevion a savas o mouezh hag a lavaras dezhañ : "Peseurt merk a ziskouezez dimp ec'h eus gwir da ober kement-se ?" 19 Ha Jezuz da respont ha da lavarout dezho : "Diskarit an templ-mañ hag en tri devezh hen adsavin a-nevez". 20 Neuze ar Yuzevion a lavaras : "C'hwec'h vloaz ha daou-ugent eur bet o sevel an templ-mañ, ha te hen adsavo en ur ober tri devezh ?" 21 Met eñ a gomze eus temple gorf. 22 Goude eta ma oa bet adsavet eus a douez ar re varo, e teuas soñj d'e ziskibion en devoa lavaret an dra-se dezho, hag e kredjont er Skritur hag er gomz diskleriet gant Jezuz.

23 E-pad m'edo en Jeruzalem gant gouel ar Pask, e kredas kalz en e ano, o welout ar burzhudoù a-rae. 24 Met Jezuz ne fizie ket enno dre m'o anavezze holl,

16. Yeremia. 7,11.

17. Saln 68(69),10

21. An eneberezh-se etre an Templ savet gant daouarn an den, hag an Templ oberenn ar Spered Glan, a zo an drama a grog bremañ etre diw relijion, etre an daou destamant. Diskaret e vo an Templ-se, ken kaer e vein, diskaret e lidezh ; met korf ar C'hrist, oberenn ar Spered Glan a gemero e lec'h gant ur bedenn speredel ha gwirion.

25 ha dre n'en devoa ket ezhomm e roje unan bennak testeni dezhañ diwarbenn un den, rak gouzout a-rae e-unan petra a oa e-barzh an den.

An emziviz gant Nikodem

3,1E-touez ar Farizianed e oa un den anvet Nikodem, unan eus pennoù bras ar Yuzevion. 2 Dont a reas e-pad an noz da gaout Jezuz hag e lavaras dezhañ : "Rabbi, gouzout a reomp ez out un doktor deuet a-berzh Doue ; rak den ne c'hell ober ar burzhudoù a rez-te, mar n'e-mañ ket Doue gantañ." 3 Respont a reas Jezuz dezhañ : "En gwirionez, en gwirionez, me a lavar dit, mar ne vez ket ganet unan bennak a-nevez, ne c'hell ket goulout rouantelezh Doue." 4 Lavarout a reas Nikodem dezhañ : "Penaos e c'hell un den bezañ ganet hag eñ kozh ? Daoust hag e c'hell mont adarre en korf e vamm ha bezañ ganet endro ?" 5 Jezuz a respontas : "En gwirionez, en gwirionez, me a lavar dit : mar ne vez ket ganet unan bennak a-nevez eus an dour hag ar Spered, ne c'hell ket mont en rouantelezh Doue. 6 Kement a vez ganet eus ar c'horf a zo korf ; ha kement a vez ganet eus ar Spered a zo spered. 7 Na vezez ket souezhet eta gant ar pezh am eus lavaret dit : Ret eo bezañ ganet a-nevez. 8 C'hwezhañ a ra an avel el lec'h ma kar ;

1. Eus ar Sanedrin, ar C'huzul-Meur, e oa Nikodem.

klevout a rez he mouezh, met ne ouvezez ket nag eus a belec'h e teu na da belec'h ez a. Evelse e c'hoarvez gant kement den a zo ganet eus ar Spered". 9 Respont a reas Nikodem ha lavarout dezhañ : "Penaos e c'hell an traoù-se c'hoarvezout ?"

10 Ha Jezuz da eilgeriañ outañ : "Te 'zo mestr-ke-
lenner en Israel ha n'anavezez ket an traoù-se ? 11 En gwirionez, en gwirionez, hen lavaran dit : diskleriañ a reomp pezh a ouzomp, ha reiñ a reomp testeni eus ar pezh a welomp ; met ne resevit ket hon testeni. 12 Mar ne gredit ket, pa gomzan deoc'h eus traoù douarel, pe-naos e kredot-hu, pa gomzin deoc'h eus traoù an neñv ? Ha den ebet n'eo bet pignet en neñv, nemet an hini a zo diskennet eus an neñv, Mab an Den hag a zo en neñv. 14 Evel ma savas Moizez an naer er gouelec'h, evel-se e rank bezañ savet Mab an Den, 15 evit m'en devo ar vuhez peurbadus an neb a gred ennañ."

16 "Rak Doue en deus karet kement ar bed m'en deus roet e Vab unel evit nan aio ket da goll an neb a gred ennañ, hogen m'en devezo ar vuhez peurbadel. 17 Evit gwir, Doue n'en deus ket kaset e Vab er bed evit barn ar bed, met evit ma vezo salvet ar bed drezañ. 18 An neb a gred ennañ n'eo ket barnet ; an hini na gred ket

=====

16-21. Marteze ar gwerzadoù 16-21 n'int ket eus komzoù Jezuz da Nikodem, met displegadurioù an avieler diwar-benn ar feiz.

zo barnet a-vremañ abalamour n'en deus ket kredet en no Mab unel Doue. 19 Rak setu amañ ar varnedigezh : euet eo ar sklerijenn er bed, hag an dud o deus karet uioc'h an deñvalijenn eget ar sklerijenn, dre ma oa all o oberoù. 20 Rak piw bennak a ra an droug, a gasa ar Sklerijenn ha na gerzh ket etrezek ar sklerijenn etegout na ve kavet abeg en e oberoù. 21 Met an hini a ra diouzh ar wirionez a gerzh etrezek ar sklerijenn evit ma vezo gwelet e oberoù dre ma vezont graet en Doue".

Testeniadenn nevez Yann Vadezour diwar-benn Jezuz

22 Goude-se e teuas Jezuz gant e ziskibion e Bro Judea ; eno e chomas ganto hag e vadeze. 23 Met Yann ivez a vadeze en Arnon, e kichen Salim, rak kalz a zour a oa eno ; ha di e teue an dud da vezañ badezet. 24 Yann ne oa ket bet c'hoazh lakaet er prizon.

25 Hogen arg-zerezh a savas etre diskibion Yann ha Yuzevion'zo diwar-benn puridigezh. 26 Dont a rejont da gaout Yann hag e lavarjont dezhañ : "Rabbi, an hini a oa ganit en tu all d'ar Yordan hag az poa roet testi evitañ, setu eñ o vadeziñ hag an holl a ya dave-

=====

22. Un tammig pelloc'h (4,2) e ro an avieler da anaout spisoc'h n'eo ket Jezuz a vadeze, met e ziskibion. Moarvat n'eo ket c'hoazh ar vadeziant en ano tri Person an Dreinded, met ur vadeziant en dour hepken, heñvel ouzh hini Yann.

tañ". 27 Respont, a reas Yann hag e lavaras dezho : mziviz gant ar Samariadez
 "Den ne c'hell kaout tra ebet nemet roet e ve bet de- 4,1 Pa ouezas eta an Aotrou o devoa klevet ar Fari-
 zhañ eus an neñv. 28 C'hwi hec'h-unan a ro testenianed e rae hag e vadeze muioc'h a ziskibion eget
 din em eus lavaret kement-mañ: Me n'on ket ar C'hrist, ann, 2 daoust ma ne oa ket Jezuz e-unan a vadeze, met
 met degaset en bet en e raog. 29 An hini a zo gantañ ziskibion, 3 e kuitaas bro-Judea hag e tistroas da
 ar wreg yaouank eo ar pried; met mignon an den yaouank ro-C'halilea. 4 Evelse e ranke tremen dre Samaria.
 p'emañ aze o selaou anezhañ, a gay levenez gant mouezh Erruout a reas eta gant ur gêr eus Samaria, anvet
 an den yaouank, hag al levenez-se am eus-me en heñc'har damdost d'an douarou bet roet gant Yakob d'e
 leunder. 30 Dezhañ eo da greskiñ ha din-me yab Yozef. 6 Eno edo puñs Yakob. Ha Jezuz, skuizh gant
 da vihanaat". an hent, a yeas 'n e goazez evelse war vord ar puñs.

31 "An hini a zeu eus an nec'h a zo a-us d'an holl; Vardro c'hwec'h eur e oa anezhi. 7 Ma tegouezhas ur
 an hini douarel a zo douarel, hag a gomz eus an douarvaouez eus Samaria, o tont da gerc'hat dour. Lavarout
 An hini a zeu eus an neñv 32 a ro testi d'ar pezh ena eure Jezuz dezhi : "Ro din da evañ". 8 Rak e ziski-
 deus gwelet ha klevet, met den ne zegemer e desteni. bion a oa aet en kêr da brenañ boued. 9 Ar vaouez sama --
 33 Degemer e desteni a zo diskleriañ ez eo gwirionriat-se a lavaras dezhañ : "Penaos, te hag a zo yuzev,
 Doue. 34 Rak an hini a zo bet kaset gant Doue, a lavara c'houlenn da evañ digañin-me, ur samariadez ?" Rak
 komzoù Doue, rak n'en deus ket Doue muzuliet dezhañ ar Yuzevion n'o devez darempred ebet gant ar Samaridi.
 donezon ar Spered. 35 An Tad a gar ar Mab ha lakaet en 10 Jezuz a respontas hag a lavaras dezhi : "Mar anav -
 deus pep tra etre e zaouarn. 36 An hini a gred er Mab fes donezon Doue ha piw eo a lavar dit : Ro din da
 en deus ar vuhez peurbadel ; met an hini na gred ket evañ, te ivez marteze az pije graet outañ an hevelep
 er Mab, ne welo ket ar vuhez ; warnañ e chomo konnar goulenn ha roet en dije dit dour bev". 11 Ar vaouez a
 Doue".

31-37. Amañ ivez an displegadurioù degaset n'int ket marteze da lakaat war vuzelloù ar Badezour.

6. Puñs Yakob a zo bepred anezhañ, 32 metrad donder, o reiñ dour ponner ha sall awalc'h. Degouezhout a ra ar vaouez war-dro kreisteiz, d'an eur dommañ : ha kompren a reer n'eus ket reoù all o tont d'an eur-se d' o direnkañ.

lavar dezhañ : "Aotrou, n'ac'h eus netra evit tenna
dour ha don eo ar Puñs. Eus a belec'h eta ac'h eus ar
dour bev-se ? 12 Ha brasoc'h out-te eget hon tad Yakob
en deus roet dimp ar puñs-mañ hag evet dioutañ e-unan
koulz hag e vugale hag e loened" 13 Respont a reas
Jezuz dezhi ha lavarout : "An neb a ev eus an dour-se
en devo sec'hed adarre ; 14 met an hini a evo eus an
dour a roin-me dezhañ n'en devo sec'hed biken ken hag
an dour a roin dezhañ a zeuio da vezañ ennañ un eien-
enn hag a strinko evit ar vuhez peurbadel". 15 Ar
vaouez a lavaras dezhañ : "Aotrou, ro din eus an dour-
se, evit na 'm bezo ken sec'hed, ha na zeuin ket mu
amañ da dennañ dour".

16 Jezuz a lavaras dezhi : "Kae da c'hervel da bried
ha deus amañ endro". 17 Ar vaouez a respontas : "Ne
eus pried ebet". Ha Jezuz a lavaras dezhi : "Lavare
mat ac'h eus, 18 n'em eus ket a bried, rak pemp pried
ac'h eus bet hag an hini a zo ganit bremañ n'eo ket d
bried eo ; ar wirionez ac'h eus lavaret aze". 19 "Ao
trou, eme ar vaouez outañ, gwelout a ran ez out ur
profed..20 Hon tadoù o deus azeulet war ar menez-mañ
ha c'hwi a lavar eo en Jeruzalem emañ al lec'h ez eus
da azeuliñ ?" 21 "Kred ac'hanon, maouez, eme Jezuz.

19. War ar menez Garizim o devoa savet ar Samaridi ur
templ da Zoue, a oa bet distrujet gant Yann Hirkan
bloaz 129 araok Hor Salver.

aat a ra ar c'houlz na azeulot mui an Tad na war
menez-mañ, nag en Jeruzalem. 22 Azeuliñ a rit-c'hwi
pezh n'anavezit ket ; ni, avat, a azeul ar pezh a
vezomp, rak ar silvidigezh a zeu eus ar Yuzevion.
Met dont a ra an eur, ha deuet eo dija, ma vo ar
azeulerion oc'h azeuliñ an Tad en spered hag en
wirionez ; rak ar seurt azeulerion eo ar re a fell
an Tad kaout. 24 Doue a zo spered, hag an azeulerion
en spered hag en gwirionez o deus d'e azeuliñ".
Hag ar vaouez da respont : "Gouzout a ran, e tle
ar Mesiaz, an hini a vez graet anezhañ ar C'hrist.
Vo deuet, e tesko deomp pep tra". 26 Lavarout a
Jezuz dezhi : "Me eo, me hag a gomz ouzhit."

27 War ar c'homzoù-se, e tegouezhas an diskibion,
sousezhet e oant dre m'edo o komz gant ur plac'h.
I anezho koulskoude ne lavaras dezhañ : "Petra
houlennez diganti pe perak e komzez ganti ?" 28 Ar
c'hwi a lezas eno neuze he fod-dour, a yeas e kêr hag
lavaras d'an dud : 29 "Deuit da welout un den hag en
is lavaret din kement am eus graet. Daoust ha n'eo
eñ ar C'hrist ?" 30 Dont a rejont er-maez eus kêr
e teujont d'e gaout.

31 Koulskoude, e ziskibion a zalc'he d'e bediñ en
lavarout : "Rabbi, debr." 32 Met eñ a lavaras dezho :
"am eus da zebriñ ur boued ha n'anavezit ket."
Hag an diskibion a lavare kenetrezo : "Daoust hag

unan bennak en deus degaset dezhañ da zebriñ?". 34
varout a reas Jezuz dezho : "Va magadurezh eo ob
bolontez an Hini en deus va degaset ha kas da benn
labour 35 Ha ne livirit-hu ket : c'hoazh pevar miz
emañ an eost ? Ha me a lavar deoc'h : Savit ho taol
lagad ha gwelit ar maezioù : emaint dija o wenna
evit an eost. 36 Ar meder en deus e c'hopr dija hag
zastum frouezh evit ar vuhez peurbadel, ma 'n em
ouenaio an hader kenkoulz hag ar meder. 37 Rak gwir
en taol-mañ ar c'hrennlavar : Unan a had,un all a ve
38 Ho kaset am eus da eostiñ ar pezh n'ho poa ket
bouret. Reoù-all o deus poaniet ha c'hwi a zo aet
o labour."

39 Kalz a Samaridi eus ar gêr-se a gredas ennañ
gomz ar vaouez-se o reiñ an testiñ-mañ : "Diskleri
endeus din holl gement am eus graet." 40 Ar Samarid
o vezañ deuet eta d'e gaout, e bedas da chom ganto.
chom a reas eno daou zevezh. 41 Neuze kalz muioc
c'hoazh a gredas ennañ en abeg d'e gomzoù, 42 hag
lavarent d'ar vaouez : "N'eo ket mui diwar da lavar
kredomp ; rak ni hon-unan hon eus e glevet ha gouzo
a reomp ez eo hennezh en gwirionez a zo Salver ar be

=====

35. C'hoazh pevar miz hag emañ an eost. Krennlavar
lavarout emañ tost un dra bennak. Setu m'eo deuet di
koulz an eost speredel.

Istro en Galilea

43 Goude an daou zevezh-se, ez eas kuit ac'hano hag
h en em dennas en Galilea. 44 Rak Jezuz e-unan en
45 P'en em gavas en Galilea, e voe degemeret mat
ant Galileiz o vezañ m'o devoa gwelet an holl draoù
devoa graet en Jeruzalem e-pad ar gouel ; rak int a
deuet ivez d'ar gouel.

Are mab ofisour ar roue

46 Dont a reas adarre da Gana Galilea e-lec'h m'en
devoa troet an dour en gwin. Hogen un ofisour d'ar
oue a oa klañv e vab en Kafarnaoum. 47 Pa glevas e oa
deuet Jezuz eus Judea da C'halilea, ez eas d'e gaout
ag e pede anezhañ da ziskenn evit yac'haat e vab, rak
are e oa da vervel. 48 Jezuz a lavaras dezhañ : "Ne-
et e welfec'h burzhudoù ha sinoù, anez da se ne gredit
et". 49 An ofisour roueel da respont : "Aotroù, dis-
ennit araok ma varvo va mab". 50 "Kae, eme Jezuz ;
a vab a zo bev". An den-se a gredas da lavar Jezuz
ag a yeas kuit. 51 P'edo c'hoazh o tiskenn, e teuas e
ervijerion d'e ziambroug o lavarout dezhañ e oa bev e
ab. 52 Goulenn a reas diganto da bet eur e oa en em

=====

6. An ofisour-mañ n'eo ket diouzh ret, ur soudard,
et un implijad bras eus ti Herodez Antipas, rener Ga-
ilea, a veze anvet roue gant ar bobl.
2. Pezh a zo un eur goude kreisteiz.

gavet gwell ; hag e lavarjont dezhañ : "Dec'h, d'aveze ma tiskenne ael Doue el lenn hag e fiñve an seizhvet eur ez eas an derzhienn digantañ. 53 Anaoutour. Kentañ hini a ziskenne e-barzh goude lusk an a reas an tad e oa d'an eur-se end-eeun, en devoa Jezuz, a veze pareet n'eus forzh gant pe gleñved e veze zuz lavaret dezhañ : "Da vab a zo bev". Hag e kredalc'het. 5 Hogen bez' e oa eno un den hag a oa klañv eñ hag e holl dud. 54 Ober a reas Jezuz adarre an eibaoe eizh vloaz ha tregont. 6 Jezuz ouzh e welout burzhud-se, o tistreiñ eus Judea da C'halilea. Gourvezet, hag o c'houzout e oa klañv abaoe pell amzer,

Pare den seizet Bedzata

5,1 Goude-se en em gavas ur gouel gant ar Yuzevion, n'em eus den d'am zeurel el lenn pa vez mesket hag e pignas Jezuz da Jeruzalem. 2 Bez' ez eus en Jan dour. E-pad m'emaon o vont, un all a ziskenn araok ruzalem, e-tal Dor an Deñved, ul lenn anvet Bedzata din. 8 Lavarout a reas Jezuz dezhañ : "Sav, kemer da hebreeg, hag he deus pemp porched. 3 Dindan ar re-gravazh ha kerzh". 9 Kerkent e voe pareet an den-se ; e oa gourvezet un niver bras a dud klañv, dall, kam-sammañ a reas e gravazh hag eñ da vale. Hogen an deiz-seizet, hag a c'hortoze fiñv an dour. 4 Rak koulzise a oa ar Sabad. 10 Hag ar Yuzevion a lavaras d'an hini a oa bet pareet : "Ar Sabad eo ; n'ac'h eus ket 54. An eil burzhud e Kana, eo a dleomp kompren ; rak roed da zougen da wele. 11 Eñ avat a respontas dezhañ : an avieler a oar mat en deus graet ar Salver burzhud all abaoe burzhud ar gwin, dreist-holl e Jeruzalem. An hini en deus va fareet, en deus lavaret din : Ke-e-pad ar Pask diwezhañ (sell.ouzh Yann 2,23). 2. Testenn diasur. Dornskridoù all a lavar : Bez' eus en Jeruzalem, e-kichen Lenn an Deñved, un ti anvet Piw eo an den-se hag en deus lavaret dit : Kemer da Bedzata en hebreeg... 4. Ar gwerzad-mañ n'eus ket anezhañ en ul lod eus dornskridoù koshañ ha gwellañ. Degaset e vefe bet evne ouie ket piw e oa, rak Jezuz a oa en em laeret kuit, displegañ petra oa berv an dour a vez komzet diwar benn gant ar gwerzad 7. Diaes eo lavarout pe e vi bet eus testenn Sant Yann ha bet taolet er-maez dré anezhañ en templ hag a lavaras dezhañ : "Setu te pa oa souezhus, pe e vije bet un notenn-displegañ en sanket e-barzh an destenn. N'eus forzh penaos eo kom ar frazenn, ha n'eus ket da lakaat en arvar he zalvoe gwashoc'h ganit". 15 An den-se a yeas kuit hag a degezh istorel. zisklerias d'ar Yuzevion e oa Jezuz an hini en devoa e

16 Setu perak ar Yuzevion a wallgase Jezuz en askont m'en devoa graet kement-se un devezh Sabad. 17 Met Jezuz a lavaras dezho : "Va Zad betek bremañ n'avez ket da labourat ; me ivez a labour eveltañ. 18 Rak-se ar Yuzevion a glaske muioc'h c'hoazh e lavarnedigezh, met tremenet eo eus ar maro d'ar vuhez. 19 kaat d'ar maro, n'eo ket hepken abalamour ma torre Sabad, met c'hoazh dre ma rae e Dad eus Doue, o 'n e lakaat evelse par da Zoue.

Komzoù emzifenn Jezuz ouzh ar Yuzevion :

A) Darempredoù ar Mab gant e Dad

19 Neuze Jezuz a gomzas outo hag a lavaras dezho "En gwirionez, en gwirionez, hen lavaran deoc'h : ar Mab ne c'hell ober netra anezhañ e-unan, nemet ha gwe lout a rafe an Tad ouzh hen ober ; rak ar pezh a ra ar Tad, ar Mab hen gra koulz-all. 20 Rak an Tad a gar ar Mab hag a ziskouez dezhañ holl gement a ra ; ha diskouez a raio c'hoazh kaeroc'h eget an traoù-mañ, evit ma viot-c'hwi estlammet. 21 Evel ma adsav an Tad ar varv da vev, evelse ar Mab ivez a ro buhez da neb a gar. 22 An Tad ne varn den ebet, met roet en deus pe barnedigezh d'ar Mab ; 23 evit d'an holl dud enoriñ ar Mab, evel maz enoront an Tad. An hini na enor ket ar Mab, ne enor ket an Tad en deus e zegaset.

B) Darempredoù ar Mab gant an dud

24 En gwirionez, en gwirionez, me 'lavar deoc'h, an hini a selaou va c'homzoù hag a gred en Hini en deus va degaset, en deus buhez peurbadel, ne gerzh ket d'ar lavarnedigezh, met tremenet eo eus ar maro d'ar vuhez. 25 En gwirionez, en gwirionez, me 'lavar deoc'h : dont a ra an amzer, ha deuet eo, ma klevo ar re varv mouezh Mab Doue ; hag ar re he c'hlevo a vevo. 26 Rak evel m'en deus an Tad ar vuhez ennañ e-unan, evelse en deus roet ivez d'ar Mab kaout ar vuhez ennañ e-unan. 27 Ha roet en deus c'hoazh dezhañ ar galloud da varn, dre maz eo Mab an Den. 28 Na vezit ket eta souezhet gant se, rak testaat a ra ar maro ma vo klevet e vouezh gant ar re holl a zo er bezioù ha ma teuint er-maez, 29 ar re o devo graet ar mad evit un adsavidigezh a vuhez, ar re o devo graet an droug evit un adsavidigezh a varn. 30 Ne c'hellan ober netra ac'hanon va-unan ; diouzh ma klevan e varnan ; ha reizh eo va barnedigezh, rak n'eo ket va youl a glaskan, met youl an Hini en deus va degaset.

K) Brasoc'h eget testeni Yann Vadezour
eo an testeni a ro an Tad d'ar Mab

31 Mar roan testeni diwar va fenn va-unan, va zesteni n'eo ket gwiriek ; 32 met un all a zo hag a zoug testeni diwar va fenn, ha gouzout a ran ez eo gwir an

testeni a ro diwar va fenn. 33 Kaset hoc'h eus kannad da gaout Yann, ha roet en deus testeni d'ar wirionez. 34 Evidon-me, n'eo ket digant un den e kemeran testeni ; met lavarout a ran an traoù-mañ evit ho silvidigezh. 35 Yann a oa ur c'houlouenn o teviñ hag o sklerijenniñ ; ha c'hwi a zo bet fellet deoc'h evit ur pennad en em laouenaat ouzh he sklerijenn. 36 Met bez' am eus un testeni brasoc'h eget hini Yann; rak an oberoù en deus va Zad roet din da ober, an oberoù a ran, a ro testeni diwar va fenn ez eo an Tad en deus va c'haset. 37 An Tad hag en deus va c'haset, hennezh en deus roet testeni diwar va fenn. C'hwi n'hoc'h eus biskoazh na klevet e vouezh, na gwelet e zremm, 38 ha ne zalc'hit ket e gomz da chom ennoc'h, paneogwir ne gredit ket en hini a zo bet kaset gantañ. 39 Furchal a rit er Skriturioù, rak enno emao c'h en gortoz da gaout ar vuhez peurbadel ; int ivez a ro testeni diwar va fenn. 40 Ha koulskoude ne fell ket deoc'h dont davedon evit kaout ar vuhez. 41 Ne dennis ket va enor digant an dud ; 42 met gouzout a ran n'hoc'h eus ket karantez Doue ennoc'h. 43 Deut on en ano va Zad, ha n'am degerit ket ; mar deufe unan all bennak en e ano e-unan, e tegemerfec'h anezhañ. 44 Penaos e c'hellfec'h krediñ pa glaskit tennañ gloar an eil digant egile, ha na glaskit ket ar c'hloar a zeu eus Doue hepken ? 45 Na gredit ket evelato ez eo me ho tamallo dirak an Tad ;

ho tamaller a vo Moizez e-unan, an hini a esperit ennañ. 46 Evit gwir, mar kredfec'h en Moizez, e kredfec'h ennon ivez, rak skrivet en deus diwar va fenn. 47 Mar ne gredit ket en e skridoù, penaos e kredot em c'homzoù ?"

Kreskadenn ar Bara

(Mz 14,13-21, Mk 6,32-44, Lk 9,10-17)

6, 1 Goude-se e tremenas Jezuz en tu all da vor Galilea pe vor-Tiberias. 2 Ur bobl a dud a heulie anezhañ, rak gwelout a raent ar burzhudoù a rae war ar re glañv. 3 Met Jezuz a bignas war ar menez; hag azezañ a reas eno gant e ziskibion. 4 Ar Pask, gouel ar Yuzevion, a oa tost. 5 Jezuz eta, o vezañ savet e zaoulagad, hag o welout e oa ur bobl a dud o tont war-du ennañ, a lavaras da Filip : "A belec'h e prenimp bara evit ar re-se da zebriñ". 6 Komz a rae evelse evit e amprouiñ, rak gouzout a rae petra edo o vont d'ober. 7 "Daou c'hant dinerad bara, a respontas Filip dezhañ, ne vent ket awalc'h evit m'en defe pep hini un tamm". 8 Unan eus e ziskibion, Andrev, breur da Simon Pêr, a lavaras dezhañ : 9 "Bez' ez eus amañ ur c'hrennard hag a zo gantañ pemp bara heiz ha daou besk, met petra eo se evit kement a dud ?"

=====

4. Ar Pask-se eo an eil-diwezhañ eus buhez ar Salver. Ur bloavezh a zo c'hoazh betek ar Basion.

10 Neuze Jezuz a lavaras : "Grit d'an dud mont en o c'hoazez". Bez' e oa eno kalz a c'heot. An dud eta a yeas en o c'hoazez, ur pemp mil bennak a wazed anezho. 11 Jezuz a gemeras ar baraoù, ha goude trugarekaat e roas anezho d'an dud ; hag en hevelep doare gant ar pesked, kement hag o devoa c'hoant. 12 Pa o devoa bet o gwalc'h, e lavaras d'e ziskibion : "Dastumit an tammou a zo manet evit na chomo netra da goll". 13 O dastum a rejont eta hag e kargjont daouzek paner gant an tammou manet eus ar pemp bara heiz war lerc'h ar reo devoa debret. 14 Hag an dud o welout ar burzhud graet gant Jezuz, a lavare : "Hemañ eo en gwirionez ar profed a dle dont er bed". 15 Met Jezuz o welout e oant o tont d'e gemerout ha d'e lakaat da roue, en em dennas adarre war ar menez e-unan penn.

Jezuz a gerzh war ar mor (Mz.14,22-36; Mk.6,47-53)

16 Pa voe deuet an abardaez, e tiskennas e ziskibion d'ar mor; 17 hag o vezañ pignet en ur vag, ez aent d'an tu all d'ar mor, da Kafarnaoum ; teñval e oa anezhi 'benn neuze, ha Jezuz ne oa ket deuet o'hoazh d'o c'haout. 18 Hogen gant an avel vras o c'hwezhañ, e save ar mor e darzhioù. 19 O vezañ roevet war-hed pemp war-n-ugent pe tregont stad bennak, e weljont Je-

zuz o vale war ar mor hag o tostaat d'ar vag; ha spon-tet e voent. 20 En avat, a lavaras dezho : "Me eo,n'ho-pet ket aon". 21 Fellout a reas dezho e zegemer er vag ha kerkent en em gavas ar vag ouzh an aod, el lec'h maz aent.

Prezegenn war ar bara buheuz

22 Antronoz, ar bobl a dud, hag a oa chomet en tu all d'ar mor, o devoa taolet evezh ne oa bet eno bag ebet nemet unan, ha ne oa ket pignet Jezuz enni gant e ziskibion, pa oa aet kuit e ziskibion heptañ; 23 hogen bagoù all eus Tiberias o vezañ degouezhet tost d'al lec'h m'o devoa debret ar bara goude d'an Aotrou trugarekaat, 24 pa weljont eta n'edo ket Jezuz eno nag e ziskibion, e pignjont er bagoù hag e teujont betek Kafarnaoum o klask Jezuz. 25 Hag o vezañ kavet anezhañ en tu all d'ar mor, e lavarjont dezhañ : "Rabbi, pegoulz-out deuet amañ ?"

A) Gwir vara an neñv

26 Ha Jezuz da respont : "En gwirionez, en gwirio-nez, me a lavar deoc'h : va c'hlask a rit neket abalamour m'hoc'h eus gwelet burzhudoù, met abalamour m'hoc'h eus debret bara ho kwalc'h. 27 Labourit neket evit ar vagadurezh a ya da goll, met evit an hini a bad betek ar vuhez peurbadel hag a vezo roet deoc'h

=====

19. War dro pemp kilometr.

gant Mab an Den ; rak eñ eo an hini en deus an Tad, Doue, lakaet e siell warnañ..." 28 Lavarout a rejont eta dezhañ: "Petra 'raimp-ni evit labourat wardro oberoù Doue ?" 29 Ha Jezuz a respontas hag a lavaras dezho "Kement-mañ eo oberenn Doue, ma kredot en hini en deus degaset". 30 Neuze e lavarjont dezhañ : "Pe vurzhud eta a rez-te evit ma welimp ha ma kredimp ennout ? Pe-seurt labour a rez-te ? 31 Hon Tadoù o deus debret ar vanna er gouelec'h, hervez m'eo skrivet : Roet en deus dezho ur bara eus an neñv da zebriñ". 32 Ha Jezuz a lavaras dezho : "En gwirionez, en gwirionez, Moizez n'en deus ket roet deoc'h bara an neñv, met va Zad a ro deoc'h ar gwir vara eus an neñv. 33 Rak bara Doue eo an hini a ziskenn eus an neñv hag a ro buhez d'ar bed".

B) Ar bara a vuhez eo Jezuz

34 Lavarout a rejont dezhañ : "Aotrou, ro dimp dalc'hmat ar bara-se". 35 Ha Jezuz da respont dezho : "Me eo ar bara a vuhez. An hini a zeu d'am c'haout, n'en devo biken ken naon da gaout, an hini a gred ennon n'en devo biken ken sec'hed da gaout. 36 Met lavarret em eus deoc'h : va gwelet hoc'h eus ha ne gredit

=====

31. Salm 77(78),24. Ar Yuzevion a c'hortoze digant ar Mesiaz burzhudoù brasoc'h c'hoazh eget ar re bet graet er gouelec'h dindañ renadurezh Moizez.

ket. 37 Kement hini a ro va Zad anezhañ din, a zeuio d'am c'haout ; hag an hini a zeu d'am c'haout, nann, n'hen taolin ket er-maez. 38 Rak diskennet on eus an nev neket evit ober va youl, met youl an Hini en deus va degaset. 39 Hogen youl an Tad hag en deus va degaset eo na gollin nikun eus ar re en deus roet din, met ma hen dasorc'hin d'an deiz diwezhañ. 40 Youl va Zad hag en deus va degaset eo m'en devezo buhez peurbadel kement hini a wel ar Mab hag a gred ennañ ; ha me hen dasorc'ho d'an deiz diwezhañ".

41 Grozmolat a rae ar Yuzevion en e eneb, dre m'en devoa lavaret : "Me eo ar bara diskennet eus an neñv."

42 Hag e lavarent : "Ha n'eo ket hennezh Jezuz, mab Yozef, a anavezomp mat e dad hag e vamm ? Penaos e lavar bremañ : Diskennet on eus an neñv" ? 43 Jezuz a respontas hag a lavaras dezho : "Na c'hrozmolit ket etrezoc'h.

44 Den ebet ne c'hell dont davedon nemet sachet e vefe gant an Tad en deus va degaset ; ha me a zasorc'ho anezhañ d'an deiz diwezhañ. 45 Skrivet eo er Brofeded : Holl e vezint kelennidi Doue. Kement hini en deus selaouet an Tad hag a zo bet kelennet gantañ, a zeu davedon. 46 N'eo ket en defe unan bennak gwelet an Tad ; nemet an hini a zo eus Doue, hennezh hepken

=====

42. Da varn diouzh an diavaezoù, evel ma felle dezho, n'hellent ket kompren.

45. Isahia, 54,13, ha Yheremia 31,33.

en deus bet gwelet an Tad. 47 En gwirionez, en gwirionez, me a lavar deoc'h : an hini a gred ennon en deus ar vuhez peurbadel. 48 Me eo ar bara a vuhez. 49 Ho tud kozh o deus debret ar vanna er gouelec'h hag a zo marvet. 50 Hemañ eo ar bara a ziskenn eus an neñv, evit na varvo ket an hini a zebr dioutañ. 51 Me eo ar bara bev diskennet eus an neñv. An neb a zebr eus ar bara-se, a vevo da viken ; hag ar bara a roin eo va c'horf evit buhez ar bed.

K) Promesa ar Sakramant

52 Tabut a savas neuze etre ar Yuzevion hag e lavarent : "Penaos e c'hell hemañ reiñ e gorf deomp da zebriñ ?" 53 Lavarout a reas Jezuz dezho : "En gwirionez, en gwirionez, me a lavar deoc'h : mar ne zebrit ket korf Mab an Den ha mar ne evit ket e wad, n'ho pezo ket ar vuhez ennoc'h. 54 An neb a zebr va c'horf hag a ev va gwad en deus buhez peurbadel ; ha me a zarsorc'ho anezhañ d'an deiz diwezhañ. 55 Rak va c'horf a zo magadurezh wirion ha va gwad a zo evaj gwirion. 56 An hini a zebr va c'horf hag a ev va gwad a chom
=====

51. Ger evit ger : Ar bara a roin eo va c'hig... Tao-lit pled eo an hevelep ger a vez implijet amañ hag er pennad 1,14, diwar benn an enkorfidigezh. Ar Salver a fell dezhañ merkañ don an darempred etre Sakramant an aoter hag e zonedigezh er bed.

ennon ha me ennañ. 57 Evel m'en deus va Zad hag a zo bev, kaset ac'hanon, hag evel ma vevan en abeg d'an Tad, evelse an neb am debro, a vevo eñ ivez en abeg din-me. 58 Hemañ eo ar bara diskennet eus an neñv. N'eo ket evel ar vanna o deus debret ho tadoù ha n'he deus ket miret outo da vervel ; an neb a zebr ar baramañ a vevo da virviken." 59 Reiñ a reas ar gelennadurezh-mañ e Kafarnaoum, er sinagogenn.

D) Warlerc'hioù ar brezegenn

60 Ouzh e glevout, kalz eus e ziskibion a lavaras : "Kalet eo ar gomz-se, ha piw a c'hell he c'hlevout ?" 61 Met Jezuz o c'houzout ennañ e-unan ; e c'hrozmoles e ziskibion en abeg da-se, a lavaras dezho : "Ur skoilh evidoc'h eo kement-se ? 62 Mar gwelfec'h eta Mab an Den o pignal d'al lec'h m'edo diagent... 63 Ar spered eo a ro ar vuhez ; ar c'horf n'eo mat da netra. Ar c'homzoù am eus lavaret deoc'h a zo spered hag a zo buhez. 64 Met en ho touez ez eus hiniennoù ha ne gredont ket." Rak adalek ar penn kentañ, e ouie Jezuz pere e oa ar re na gredent ket, ha piw e oa an hini a dlee hen gwerzhañ. 65 Ha lavarout a rae : "Setu perak em eus lavaret deoc'h ne c'hell nikun dont davedon,
=====

62. Mar gwelfec'h eta Mab an Den... ar frazenn a chom diechu. Moarvat e fell da Jezuz lavarout kement-mañ : prouenn vras va c'hannadur a-berzh an Tad, a vo va distro e gloar an Tad e-unan.

mar n'eo ket bet roet dezhañ gant va Zad".

66 Adalek neuze, kalz eus e ziskibion a yeas war c'hiz hag a baouezas da vont gantañ. 67 Jezuz a lavaras eta d'an daouzek : "Ha c'hwi, ha ne fell ket deoc' ivez mont kuit ?" 68 Respont a reas Simon-Pêr dezhañ : "Aotrou, da gaout piw ez afemp ? Ganit emañ komzoù ar vuhez peurbadel. 69 Evidomp-ni hon eus kredet hag anavezet ez out-te ar Sant a Zoue". 70 Ha Jezuz da respont dezho : "Daoust ha n'em eus ket ho tibabet ho taouzek ? Ha koulskoude unan ac'hanoc'h a zo un diaoul". 71 Komz a rae eus Judaz Iskariot, mab Simon; rak hennezh eo a dlee e werzhañ, evitañ da vezañ unan eus an Daouzek.

Jezuz o vont e kuzh da ouel an Teltennoù

7,1 Goude kement-se, e valee Jezuz en Galilea, rak ne venne ket mont en Judea abalamour ma klaske ar Yuzeviezh e lakaat d'ar maro. 2 Testaat a rae gouel ar Yuzevion, kuni an Teltennoù. 3 Neuze e lavaras e vre-

69. Krediñ a ra Pêr daoust d'ar pezh a ra diaezamant dezhañ, en abeg d'ar prouennoù a zo bet roet eus an neñv. Setu ar gwir feiz.

2. Gouel an Teltennoù a veze graet e penn-kentañ miz here. Lidañ a rae buhez an Hebreed er gouelec'h, hag evit aroueziañ an dra-se, e tremene ar Yuzevion ur sizhunvezh dindan teltennoù savet gant skourroù war al leurdoennoù pe ar plasennoù.

deur dezhañ : "Kae kuit ac'halenn ha kerzh da Vro Judea, ma welo da ziskibien ivez an oberoù a rez. 4 Rak den ebet ne labour e-kuzh p'en devez c'hoant da vezañ anavezet; pa rez an oberoù-se, en em ziskouez d'ar bed". 5 Rak e vreudeur o-unan ne gredent ket ennañ. 6 Met Jezuz a lavaras dezho : "N'eo ket deut va amzer c'hoazh; hoc'h amzer-c'hwi a vez aze da bep mare. 7 Ar bed n'hell ket ho kasaat, met va c'hasaat a ra, o vezañ ma roan testeni ez eo fall e oberoù. 8 Pignit-c'hwi d'ar gouel-se; evidon-me ned an ket d'ar gouel-se, rak va amzer n'eo ket deuet c'hoazh da benn". 9 Ha goude lavarout an traoù-se dezho, e chomas en Galilea. 10 Met pa voe pignet e vreudeur d'ar gouel, e pignas en ivez, neket a-wel d'an holl, met evel e-kuzh.

ENEbiezh e sonjou an dud

11 Ar Yuzevion eta a glaske anezhañ e-pad ar gouel hag a lavare : "Pelec'h emañ ?" 12 Ha kalz a drouz a oa diwar e benn e-mesk an dud. Darn a lavare : "Un den mat eo", ha darn all a lavare : "N'eo ket ! met touellañ a ra an dud". 13 Koulskoude, nikun ne gomze fraezh diwar e benn, gant aon rak ar Yuzevion.

JEZUZ A GOMZ A-BERZH AN TAD.

14 Kreiz ar gouel a oa dija pa bignas Jezuz d'an Templ ha ma grogas da gelenn. 15 Souezhet bras e oa ar

Yuzevion hag e lavarent : "Penaos ec'h anavez-eñ ar Skriturioù, pa n'en deus biskoazh o desket ?" 16 Ha Jezuz da respont ha da lavarout dezho : "Va c'helennadurezh n'eo ket ac'hanon, met eus an Hini en deus va degaset. 17 Mar fell da unan bennak ober youl Doue, ec'h anavezo pe eus Doue eo va c'helennadurezh, pe ac'hanon va-unan e komzan. 18 Neb a gomz eus e berzh e-unan a glask e enor e-unan ; met an hini a glask enor an Hini en deus e zegaset, hennezh a zo gwirion, ha n'eus ket ennañ a zislealded.

DIWAR-BENN AL LEZENN.

19 Daoust ha n'en deus ket Moizez roet deoc'h al Lezenn ? Ha koulskoude hini ebet ac'hanoc'h ne vir al Lezenn. Perak e klaskit va lazhañ ?" 20 Respont a reas ar bobl : "Un diaoul 'zo ennout ; piw a glask da lazhañ ?" 21 Jezuz a respontas hag a lavaras dezho : "Un dra hepken am eus graet, ha setu c'hwi holl estonet. 22 Koulskoude, Moizez en deus roet deoc'h an amdroc'h

=====

20. Un diaoul 'zo ennout a dalv mearvat da lavarout : Emaout o sodiñ.

21. Ret eo kompren : Un oberenn vurzhudus hepken am eus graet da zeiz ur Sabad, evit pareañ ur paour kaezh reuziad, hag estonet oc'h en abeg d'ar Sabad, ha droug a glaskit ouzhin. Koulskoude Moizez el Lezenn, en deus roet urzh deoc'h d'ober an amdroc'h d'an eizhvet deiz, ha pa vije ur Sabad.

(daoust ne zeu ket eus e berzh, met a-berzh an Tadoù) ha zoken deiz ar Sabad ec'h amdroc'hit un den. 23 Mar bez eta amdroc'het un den deiz ar Sabad, evit chom hep terriñ lezenn Voizez, perak e kemerit droug ouzhin war zigarez em eus pareet un den en e bezh da zeiz ar Sabad ? Na varnit ket nerverez an diavaez, met barnit hervez ar reizhder".

SONJOU DROUK AR PENNOU-BRAS A-ENEP JEZUZ

25 Neuze e lavaras ur re bennak eus Jeruzalem : "Ha n'eo ket hemañ an hini a glasker d'e lazhañ ?" 26 Ha setu eñ o prezeg dirak an holl, ha ne lavarer netra dezhañ ? Daoust hag ar pennoù-bras o defe anavezet en gwirionez eo hemañ ar C'hrist ? 27 Hemañ koulskoude a ouzomp eus a belec'h eo ; ar C'hrist avat, pa zeuio, den ne cuezio eus a belec'h eo". 28 Jezuz eta, p'edo en Templ o kelenn, a grias o lavarout : "Va anaout a rit ha gouzout a rit eus a belec'h on. Koulskoude n'on ket deut eus va ferzh va-unan ; an hini en deus va degaset a zo gwirion ; c'hwi avat n'anavezit ket anezhañ. 29 Me hen anavez dre ma teuan anezhañ ha m'en deus va

=====

27. An dud a grede e tlee ar Mesiaz en em ziskouez a daol-trumm, evel kouezhet eus an neñv. Ne oa ket koulskoude ar skeudenn o devoa treset ar Brofeded eus ar Mesiaz pa lavarent e tlee genel eus meuriad Youda, eus tiegezh David, en Betlehem Judea.

degaset". 30 Klask a raent eta kregiñ ennañ, met nikun ne lakaas e zorn warnañ, rak ne oa ket deut c'hoazh e eur. 31 Hogen, e-touez ar bobl, kalz a gredas ennañ hag a lavare : "Pa zeuio ar C'hrist, daoust hag e raio muioc'h a vurzhudoù eget na ra hemañ ?" 32 Klevout a eure ar Farizianed ar bobl o hiboudal an traoù-se diwar e benn ; neuze Priñsed ar veleion hag ar Farizianed a gasas gwarded da gregiñ ennañ. 33 Lavarout a eure Jezuz : "'Vit un nebeut amzer, emañ c'hoazh ganeoc'h ; hag ez in davet an Hini en deus va degaset. 34 Va c'hlask a reot, met va c'haout ne reot ket ; rak elec'h m'emaon-me, c'hwi n'hellit ket dont". 35 Neuze ar Yuzevion a lavaras an eil d'egile : "Da belec'h emañ o vont, evit n'hen kavimp ket ? Hag emañ o vont d'ar re a zo skignet e-touez ar Baganed, ha da gelenn ar Baganed ? 36 Petra 'c'hoanta lavarout dre ar gerioù mañ : Va c'hlask a reot, met va c'haout ne reot ket , hag el lec'h m'emaon-me, c'hwi n'hellit ket dont ?"

KOLZOU JEZUZ DIWAR-BENN AN DOUR BEV HAG AR SPERED

37 D'an deiz diwezhañ eus ar gouel hag a oa ar c'haerañ, Jezuz en em zalc'he en e sav hag a lavare a vouezh kreñv : "An neb piw bennak en deus sec'hed, deuet d'am c'haout, hag evet 38 an neb a gred ennon. ===== 38. Diwar e benn e-unan e komzfe amañ Jezuz : e askre a dleomp kompren : e galon hec'h-unan a ro dimp ar vu-

Evel a lavar ar Skritur : stêrioù dour bev a ziruilho eus e askre". 39 Lavarout a rae an dra-se diwar-benn ar Spered a dlee degemer ar re a gredfe ennañ ; rak Jezuz ne oa ket bet c'hoazh klodusaet.

TABUD ADARRE DIWAR-BENN AR C'HRIST

40 Darn eus ar bobl, o vezañ klevet ar c'homzoù-se, a lavaras : "Hemañ eo ar Profed en gwirionez". 41 Darn all a lavare : "Hemañ eo ar C'hrist". Met re all a lavare : "Daoust hag eus Galilea e teu ar C'hrist ? Hag-eñ ne lavar ket ar Skritur e teu ar C'hrist eus lignez David hag eus kêr Vetlehem, 'lec'h m'edo David ?". 43 Bez'e oa eta dizunvaniezh e-touez ar bobl diwar e benn. 44 Lod a felle dezho kregiñ ennañ ; hogen, den ne lakas e zorn warnañ. 45 Distreiñ a reas neuze ar warded da gaout priñsed ar veleion hag ar Farizianed . 46 Ar re-mañ a lavaras dezho : "Perak n'hoc'h eus ket e zegaset ganeoc'h ?" Respont a reas ar warded : " Den biskoazh n'en deus komzet evel ma komz an den-se " . - 47 "Daoust ha c'hwi ivez a zo bet sordet ? a zistroas ===== hez dre ar Spered Sakr. D'an deiz diwezhañ eus ar gou - el, ur beleg goude kerc'hat dour e feunteun Siloam, a skuilhe anezhañ en Templ da zegas soñj eus an dourioù o devoa strinket dre vurzhud er gouelec'h evit Israel. Ar skeudennoù a zeu bremañ da wir en Jezuz. Hag hen diouganet o devoa arBrofeded : sell.ouzh Isahia 44,3 ; 48,21 ; 58,11.

ar Farizianed. 48 Ha bez' ez eus unan bennak eus ar pennoù-bras pe eus ar Farizianed hag en devije kredet ennañ ! Evit ar bobl-se ha ne oar mann el lezenn, tud villiget int !". 50 Nikodem, unan anezho, an hini a oa bet o kaout anezhañ en noz, a lavaras dezho : 51 "Daoust hag hol lezenn a varn un den hep bezañ e glevet da gentañ hag hep gouzout petra en deus graet ?" 52 Respont a rejont dezhañ ha lavarout : "Ha bez' ez out, te ivez, eus Galilea ? Sell a dost ouzh ar Skriturioù ha gwel n'eus profed ebet o tont eus Galilea". 53 Ha pep hini neuze a zistroas d'ar gêr.

AR WREG AVOULTREREZ.

8.1 Jezuz a yeas da venez an elived. 2 Met da darzh an deiz e tistroas d'an Templ, hag an holl bobl a zeuas d'e gaout. Azezañ a reas hag en em lakaat da gelenn. 3 Neuze ar skribed hag ar Farizianed a zegasas dezhañ ur vaouez tapet oc'h ober avoultriezh; he lakaat a rejont en he sav e-kreiz an holl, hag e la-
=====

1. Danevell ar wreg avoultrerez a vank e kalz a zornskridoù, betek ar gwerzad 11. Marteze eo bet dilezet gant hiniennou dre ma rae diaes dezho. Marteze ivez e vije un arroud kozh eus an amzervezh abostolek a vije bet sanket amañ evit mirout na vefe kollet. E dornskridoù'zo e kaver anezhañ goude Lukaz 21,38, pe en dibenn aviel Sant Yann, pe zoken e Sant Yann, goude 7,36 pe 44.

varjont dezhañ : 4 "Mestr, ar vaouez-mañ emeur o paouez he zapout en avoultriezh. 5 El lezenn en deus Moizez gourc'hemennet deomp labezañ ar seurt-se; ha te, petra "lavarez ?" 6 Komz a raent evelse evit e demptiñ abalamour dezho da c'hellout e damall. Met Jezuz o taoublegañ, en em lakaas da skrivañ gant e viz war an douar. 7 Evel ma talc'hent d'ober goulennou outañ, e tigeinas hag e respontas dezho : "An hini ac'hanoc'h a zo dibec'h, ra daolo outi ar maen kentañ". 8 Hag o soubleañ adarre, e skrive war an douar. 9 Pa glevjont se, ec'h en em dennjont kuit hini ha hini, ar re goshañ da gentañ; ha Jezuz a vanas e-unan gant ar wreg a oa en he sav e-kreiz an dud. 10 Jezuz a zigrommas neuze hag a lavaras dezhi : "Maouez, pelec'h emaint ? Den ebet n'en deus da gondaonet ?" - "Aotrou, emezi, den ebet!" - "Me kennebeut, a respontas Jezuz, n'az kondaonin ket; kae ha na bec'h mui".

AR SKLERIJENN EUS AN NENV HA TENVALIJENN AN DUD.

12 Komz a reas Jezuz adarre outo hag e lavaras : "Me eo sklerijenn ar bed ; an hini am heuilh ne valeo ket en deñvalijenn, met sklerijenn ar vuhez en devo". 13 Lavarout a reas ar Farizianed dezhañ ; "Te eo a zoug testeni diwar da benn da-unan ; n'eo ket gwiriek da desteni". 14 Jezuz a respontas : "Evidon da reiñ testeni diwar va fenn, eo gwirion va zesteni, rak me a

oar a belec'h ez on deuet ha da belec'h ez an ; evi-
doc'h-c'hwi, n'ouzoc'h ket nag a belec'h e teuan, na
da belec'h ez an. 15 C'hwi a varn hervez ar c'horf ;
me ne varnan den ebet. 16 Ha mar barnan eo gwirion va
barnedigezh, rak n'emaon ket va-unan-penn ; ganin emañ
an Tad en deus va degaset. 17 Skrivet eo en ho lezenn
e vez sellet evel gwirion ar pezh a vez testeniet gant
daou zen. 18 Me eo an hini a zoug testeni warnon va-
unan ; hag ivez e ro testeni diwar va fenn an Tad en
deus va degaset". 19 Lavarout a raent eta dezhañ : "Pe-
lec'h emañ da dad ?" - "N'am anavezit ket, a respontas
Jezuz, na me na va Zad. Mar am anavezfec'h, ec'h ana-
vezfec'h ivez va Zad". 20 Ar c'homzoù-se a lavaras Je-
zuz en teñzordi, en ur gelenn en Templ ; ha den ne gro-
gas ennañ, rak ne oa ket deut c'hoazh e eur.

JEZUZ A ZO EUS AN NEC'H

21 Lavarout a reas adarre dezho : "Mont a ran kuit
ha va c'hask a reot hag en ho pec'hed e varvot ; d'al
lec'h maz an, c'hwi ne c'hellit ket dont". - 22 "Hag
en em lazhañ a raio, eme neuze ar Yuzevion, peogwir e
lavar : D'al lec'h maz an, c'hwi ne c'hellit ket dont?"
23 Lavarout a reas dezho : "C'hwi a zo eus an izel, ha
me a zo eus an uhel. C'Hwi a zo eus ar bed-mañ, ha me
n'on ket eus ar bed-mañ. 24 Setu perak em eus lavaret
=====

24. Al lavarenn-mañ a zistro peder gwech en Aviel Sant
42

deoc'h e varvot en ho pec'hedoù ; rak mar ne gredit
ket eo me a zo, e varvot en ho pec'hedoù". 25 Hag int
da c'houlenn outañ : "Piw out-te ?" - "Dres, a respon-
tas Jezuz, ar pezh a lavaran deoc'h. 26 Kalz a draoù
am eus da lavarout ha da varn diwar ho penn, met an
Hini en deus va degaset a zo gwirion, hag ar pezh am
eus klevet gantañ, a lavaran d'ar bed". 27 Ne gompren-
jont ket e komze dezho eus an Tad. 28 Lavarout a reas
eta Jezuz : "Pa ho pezo savet Mab an Den, neuze ec'h
anavezot eo me a zo, ha ne ran netra ac'hanen va-unan,
met e komzan hervez m'am eus desket gant va Zad. 29 Ga-
nin emañ an Hini en deus va degaset, ha n'am lez ket
va-unan, en askont ma ran dalc'hmat ar pezh a blij de-
zhañ". 30 E-pad ma komze evelse, kalz a gredas ennañ.

FRANKIZ HA SKLAVELEZH

31 Lavarout a reas eta Jezuz d'ar Yuzevion o devoa
kredet ennañ : "Ma talc'hit d'am c'helennadurezh, e
viot en gwirionez va diskibien, 32 hag ec'h anavezot
ar wirionez, hag ar wirionez a roio deoc'h ar frankiz".
33 Respont a rejont dezhañ : "Lignez Abraham ez omp ha
=====

Yann (sell.ouzh ar gwerzadoù 28,58 ; 13,19). Evit he
c'hompren eo ret kaout soñj eus talvoudegezh ar ger
Yaweh, ano Doue diskleriet da Voizez (Erm.3,14). Oc'h
ober ganti en em ziskuilh Jezuz evel Doue.
25. Reoù all a dro evel-henn respont Jezuz. "Piw out-
te ?" - "Met ar pezh a lavaran deoc'h abaoe ar penn
keñtañ".

biskoazh n'omp bet sklavourien dindan den ; penaos e livirit eta : Lakaet e viot dieub ?" 34 Respont a reas Jezuz dezho : "En gwirionez, en gwirionez, me a lavar deoc'h, an neb a ra ar pec'hed a zo sklavour dindan ar pec'hed. 35 Hogen ar sklavour ne chom ket atav en ti, met ar mab a chom atav ennañ. 36 Mar' d oc'h dieubet gant ar mab, e viot dieub en gwirionez. 37 Gouzout a ran ez oc'h lignez Abraham, met klask a rit va lakaat d'ar maro abalamour ne gav ket va lavar a zigor en-noc'h. 38 Ar pezh am eus gwelet e ti va Zad a lavaran, ha c'hwi a ra ar pezh hoc'h eus klevet digant ho tad".

BUGALE DOUE HA BUGALE AN DIAOUL.

39 Respont a rejont dezhañ ha lavarout : "Hen Tad-ni eo Abraham". Ha Jezuz a lavaras dezho : "Mar'doc'h bugale da Abraham, grit oberoù Abraham. 40 Bremañ avat e klaskit va lakaat d'ar maro, me hag am eus lavaret deoc'h ar wirionez am eus klevet digant Doue ; n'eo ket se en deus graet Abraham. 41 C'hwi a ra oberoù ho tad." - "Ni n'omp ket bastarded", emezo, n'hon eus nemet un tad, Doue". 42 Ha Jezuz da lavarout dezho : "Ma

=====

35. Holl vugale Abraham n'int ket chomet en ti betek ar penn ; Ismael, mab ar sklavourez, a zo bet kaset ermaez, nemet Isaak ar mab gwirion a zo chomet. Evelse ivez, an hini a zo sklavour dindan ar pec'hed ha pa vefe eus lignez Abraham, ne chomo ket bepred e pobl Doue.

vije Doue ho tad, va c'harout a rafec'h ; rak eus Doue eo on deuet hag e teuan ; nann, n'on ket deuet ac'hanon va-unan, met Eñ eo en deus va degaset. 43 Perak ne gomprenit ket va lavar ? Dre ne c'hellit ket klevout va c'homzoù. 44 C'hwi hoc'h eus an diaoul evit tad hag e fell deoc'h ober youloù ho tad. Muntrer an den eo bet hennzh adalek ar penn kentañ, ha n'en deus ket dalc'het er wirionez, rak n'eus ket a wirionez ennañ. Pa lavar ar gaou, e komz diouzh ar pezh ez eo, rak gaouiat eo ha tad ar gaou. 45 Me avat dre ma lavaran deoc'h ar wirionez, n'am c'hredit ket. 46 Piw ac'hanoc'h a c'hellfe tamall din ur pec'hed ? Ma lavaran deoc'h ar wirionez, perak n'am c'hredit ket ? 47 An hini a zo eus Doue a selaou komzoù Doue ; setu perak n'o selaouit ket, dre n'oc'h ket eus Doue".

48 Respont a reas ar Yuzevion ha lavarout dezhañ : "Daoust ha ne lavaromp ket mat ez out ur Samariad hag ez eus un diaoul ennout?" - 49 "N'eus diaoul ebet ennon, met enoriñ a ran va Zad, ha c'hwi am dizenor. 50 Evidon avat ne glaskan ket va gloar-me ; bez 'ez eus un all hag he c'hask hag a varn. 51 En gwirionez, en gwirionez, me a lavar deoc'h : an neb a viro va c'homzoù ne welo biken ken ar maro" - 52 "Bremañ, eme

=====

48. Ur Samariad, da lavarout eo : un den fallakr. Un den diaoulet, da lavarout eo : unan aet e skiant-vat digantañ.

ar Yuzevion, ec'h anavezomp ez eus un diaoul ennout. Marvet eo bet Abraham, marvet eo bet ab Diouganerien, hag e lavarez-te : an neb a vire va c'homzoù ne welo biken ken ar maro. 53 Ha brasoc'h out-te eget hon Tad Abraham hag a zo marvet ? Eget ar Brofeded hag a zo marvet ? Evit piw eta e fell dit en em dremen ? 54 Respont a reas Jezuz : "Mar roan klod din va-unan, n'end eo va c'hlod netra ; va Zad eo a ro klod din, an hini a lavarit ez eo ho Toue, 55 ha koulskoude n'e anavezit ket ; me avat e anavez ; ha ma lavarfen n'e anavezan ket, e vefen eveldoc'h gaouiat. Met e anaout a ran, ha mirout a ran e lavar. 56 Abraham, ho tad, a dride gant ar c'hoant da welout va deiz ; gwelet en deus ha karget eo bet a laouenidigezh". 57 Neuze e lavaras ar Yuzevion dezhañ : "N'ac'h eus ket c'hoazh hanter kant vloaz hag ac'h eus gwelet Abraham ?" 58 Lavarout a reas Jezuz dezho : "En gwirionez, en gwirionez, me a lavar deoc'h, araok da Abraham bezout, me a zo". 59 Neuze e kemerjont mein da zarc'hav gantañ ; met Jezuz en em guzhas hag a yeas er-maez eus an Templ.

=====

58. Evit ar Yuzevion e oa sklaer komz Jezuz, rak anavout a raent pezh en devoa respontet Doue da Voizez pa c'houlenne digantañ e ano : "Me eo an hini a zo". Komprenet mat-mat o deus e fell da Jezuz diskleriañ ez eo Doue, pa vennont e labezañ.

PARE UN DEN GANET DALL

9. 1 En ur dremen, e welas Jezuz un den dall abaoe e c'hanedigezh. 2 Hag e ziskibien a c'houlennas outañ : "Rabbi, piw en deus pec'het, hemañ pe e dud, maz eo bet ganet dall ?" 3 Respont a reas Jezuz : "Nag eñ nag e dud n'o deus pec'het, met an dra-se a zo degouezhet evit ma vezo diskouezet ennañ oberoù Doue. 4 Dav eo din e-pad maz eo deiz anezhi ober oberoù an Hini en deus va degaset ; an noz a zeu, ma n'hell den ober mann enni. 5 Keit ha m'emaon er bed, ez on sklerijenn ar bed". 6 War ar c'homzoù-mañ, e tufas war an douar, e reas pri gant e halo hag e ledas ar pri-se war zaou-lagad an dall, 7 en ur lavarout dezhañ : "Kae hag en em walc'h en lenn Siloam" (ar pezh a dalv da lavarout Kannad). Mont a reas eta, en em walc'hiñ a reas hag e tistroas o welout.

8 Hogen an amezeion hag ar re o devoa e welet diagent, (peogwir e c'houlenne an aluzon), a lavare : "Ha n'eo ket hemañ an hini a oa azezet hag a c'houlenne an aluzon ?" 9 Darn a lavare : "Eñ eo", ha darn all : "N'eo ket, met unan hañval outañ". Eñ avat a lavare :

=====

4. An deiz eo amañ buhez an den, hag an noz ar maro. 5. Tremen a ra Jezuz d'ur menoz all : Me eo sklerijenn ar bed. Hen diskouez a raio diouzhtu dindan skeudenn ur burzhud. An den dall-se a dalv evit Mab-den eo deuet Mab Doue war an douar evit e bareañ ha reiñ dezhañ sklerijenn.

"Me eo". 10 Neuze e c'houlennjont outañ : "Penaos eo bet digoret dit da zaoulagad ?" 11 Respont a reas : "An den-se, a vez graet Jezuz anezhañ, en deus graet pri hag hen ledet war va daoulagad, en ur lavarout din : Kae da lenn Siloam hag en em walc'h enni. Aet on, en em walc'h et am eus, hag e welan". 12 Hag e lavarjont dezhañ : "Hag an den-se, pelec'h emañ ?" - "N'ouzon ket" emezañ.

13 Degas a reont dirak ar Farizianed, an hini a oa bet dall. 14 Hogen, ar Sabad e oa an deiz-se m'en devoa Jezuz graet pri ha digoret dezhañ e zaoulagad. 15 D'o zro ivez, e c'houlennas ar Farizianed outañ penaos en devoa adkavet ar gweled. Ma lavaras : "Lakaet en deus din fank war va zaoulagad ; en em walc'h et am eus, hag e welan". 16 Ac'hano, hiniennou eus ar Farizianed a lavare : "An den-se ne zeu ket a-berzh Doue, peogwir ne vir ket ar Sabad". Lod all a lavare : "Pelec'h 'c'hellfe ur pec'her ober hevelep burzhudoù ?" Ha dizemglev a oa kenetrezo. 17 Lavarout a rejont eta adarre d'an dall : "Ha te, petra 'lavarez diwar-benn an hini en deus digoret dit da zaoulagad ?" - "Ez eo ur profed" emezañ.

18 Ar Yuzevion ne gredjont ket, ez oa dall an den-se hag en devoa adkavet ar gweled betek bezañ galvet e gerent. 19 Goulenn a rejont outo : "Hag-eñ eo hemañ ho mab, an hini a lavarit a zo bet ganet dall ?

Penaos eta e wel bremañ ?" - 20 "Ni 'oar ez eo hor mab hag ez eo bet ganet dall, a respontas e dud. 21 Penaos e wel bremañ ? N'ouzomp ket. Ha piw en deus digoret dezhañ e zaoulagad ? N'ouzomp ket. Met goulennit outañ ; oad awalc'h en deus ; komz a raio e-unan diwar e benn". 22 Evelse e komzas e gerent gant aon rak ar Yuzevion ; rak dija ar Yuzevion a oa en em glevet etrezo da deurel er-maez eus ar Sinagogenn, an neb a lavarje e oa Jezuz ar C'hrist. 23 Setu perak e lavaras e gerent : "Oad awalc'h en deus, goulennit outañ".

24 Gervel a rejont eta evit an eil gwech an den a oa bet dall hag e lavarjont dezhañ : "Ro enor da Zoue. Gouzout a ouzomp-ni ez eo an den-se ur pec'her. 25 Neuze e respontas dezho : "Hag-eñ ez eo ur pec'her, n'ouzon ket ; un dra hepken a ouzon : dall e oan ha bremañ e welan". 26 Lavarout a rejont c'hoazh : "Petra en deus graet dit ? Penaos en deus digoret dit da zaoulagad ?" 27 Eñ a respontas : "Lavaret em eus deoc'h dija, ha klevet hoc'h eus. Petra a fell deoc'h klevout a-nevez ? Ha c'hoant hoc'h eus-hu ivez da vezañ e ziskibion ?" 28 Neuze e tibunjont dezhañ ur stal valloziou hag e lavarjont : "Te eo a zo diskibl dezhañ ; ni avat, da Voizez omp diskibion ; ni a oar en deus Doue komzet ouzh Moizez ; met hemañ ne ouzomp ket a belec'h eo". 30 Respont a eure an den ha lavarout dezho : "Souezhus eo n'oufec'h ket a belec'h eo ha p'en

deus digoret din va daoulagad. Gouzout a reomp ne selaou ket Doue ouzh ar bec'herion ; met an hini a enor Doue hag a ra e volonteiz, hennezh a vez selaouet gantañ. 32 Biskoazh n'eus bet klevet en divije unan ben-nak digoret e zaoulagad da un den ganet dall. 33 Mar ne vije ket an den-se eus Doue, n'hellje ober netra". Respont a rejont dezhañ hag e lavarjont : "Ganet out bet penn-kil-ha-troad er pec'hed, hag e fell dit reiñ kentel dimp. "Hag e deurel a rejont er-maez.

35 Klevout a reas Jezuz e oa bet taolet er-maez ganto, hag o vezañ e gavet, e lavaras dezhañ : "Ha krediñ a rez-te en Mab Doue ?" - 36 "Piw eo, Aotrou, a respontas an den, evit ma kredin ennañ ?" 37 Jezuz a lavaras dezhañ : "E welet ac'h eus. An hini a gomz ouzhit, hennezh eo". 38 Neuze e lavaras egile : "Krediñ a ran, Aotrou". Hag e stouas dirazañ. 39 Ha larout a reas Jezuz : "Deut on er bed-mañ evit ur varnedigezh ; evit ma welo ar re na welont ket, ha ma teuio ar re a wel da vezañ dall". 40 Hiniennou eus ar Farizianed hag a oa gantañ, a glevas kement-se hag a lavaras dezhañ : "Daoust ha dall ez omp ni ivez ?" 41 Ha Jezuz a lavaras dezho : "Ma vijec'h dall, n'ho pije
=====

41. Ma vijec'h dall, eme ar Salver, dall hep bezañ gouest da welout, n'ho pije ket a bec'hed. Met tu hoc'h eus da welout mat, ha ne welit ket, rak ne fell ket deoc'h gwelout ar pezh a zo reizh ha gwirion. Pec'hiñ a rit a-enep ar sklerijenn, hag e chomit en ho pec'hed.

ket a bec'hed, met peogwir e lavarit: Gwelout a reomp, e chom ho pec'hed ganeoc'h".

PARABOLENN AR MESAER MAT

10. 1 En gwirionez, en gwirionez, me a lavar deoc'h, an hini na zeu ket dre an nor e kraou an deñved, met a bigh dre ul lec'h all, hennezh a zo ul laer, hag ur forbann. 2 An hini a zeu e-barzh dre an nor, eo mesaer an deñved. 3 Dezhañ e tigor ar porzhier hag an deñved a glev e vouezh ; gervel a ra dre o aneb an deñved a zo dezhañ, hag e kas anezho er-maez. 4 Ha p'en devez lakaet er-maez e holl zeñved, e kerzh en o raog hag an deñved a ya war e lerc'h dre mac'h anavezont e vouezh. 5 Evit an diavaezour, n'eont ket war e lerc'h ; hogen tec'hel a reont dioutañ, dre n'anavezont ket mouezh an diavaezourion".

DISKLERIADUR AR BARABOLENN

6 Jezuz a lavaras dezho ar barabolenn-se, met ne intentjont ket eus a betra e komze. 7 Jezuz a lavaras eta adarre : "En gwirionez, en gwirionez, me hen diskler deoc'h ; me eo dor an deñved. 8 Holl gement a zo deut araok din, a zo laeron ha forbanned ; met an deñved n'o deus ket o selaouet. 9 Me eo an nor. An neb a yelo e-barzh drezon a vo salvet. Mont a raio e-barzh hag ez aio er-maez hag e kavo peurvan. 10 Al laer avat

ne zeu nemet evit c'hwipañ, lazhañ ha distrujañ ; me a zo deut evit m'o devezo ar vuhez ha m'o devezo en fon-nus. 11 Me eo ar pastor mat. Ar pastor mat a ro e vuhez evit e ezñved. 12 Met ar gopread, an hini n'eo ket ar mesaer, a zilez an deñved hag a dec'h, hag ar vleiz o skrap hag o distaol a bep tu, 13 rak ur gopread eo ha n'eo ket nec'het gant an deñved. 14 Me eo ar mesaer mat ; hag anaout a ran va deñved-me, hag int am anavez, 15 evel m'am anavez an Tad, ha mac'h anavezan an Tad ; ha va buhez a roan evit va deñved. 16 Deñved all am eus ha n'int ket eus ar c'hraouiad ; ar re-se ivez eo din o degas e-barzh ; ha klevout a raint va mouezh hag e vo neuze un tropell, ur mesaer. 17 Va c'harout a ra an Tad en abeg ma roan va buhez evit he c'hemerout a-nevez. 18 Den ebet n'he lamm diganin, met he lezel a ran diouzhin va-unan ; ar galloud am eus d'he dilezel hag ar galloud d'hec'h adkemerout. Setu aze an urzh am eus bet digant va Zad".

19 Neuze e savas a-nevez disrann e-touez ar Yuzevion en abeg d'ar c'homzoù-se. 20 Ha kalz anezho a lavare : "Un droukspered 'zo ennañ ; emañ o sodiñ ; perak hen selaouit-hu ? " 21 Darn all a lavare : "Al lavarou-se n'int ket re un den diaoulet. Daoust hag an diaoul a c'hell digeriñ o daoulagad d'an dalled ?"

DA OUEL AN DEDI : JEZUZ A RO A-NEVEZ TESTENI DIWAR E BENN E-UNAN, EVEL MESIAS HA DOUE.

22 En amzer-se, edod oc'h ober en Jeruzalem gouel an Dedi, hag ar goañv a oa anezhi. 23 Edo Jezuz o vale en templ, dindan porched Salomon. 24 En em zastum a reas eta ar Yuzevion en-dro dezhañ hag e lavarjont dezhañ : "Betek pegeit e talc'hi hor spered war var ? Mar d'eo te eo ar C'hrist, lavar dimp en sklaer". 25 Ha Jezuz da respont dezho : "Hen lavaret am eus de-oc'h, ha ne gredit ket ; an oberoù a ran en anv va Zad a ro testeni diwar va fenn. 26 Met c'hwi ne gredit ket, dre n'oc'h ket eus va deñved. 27 Va deñved a selaou va mouezh ; me o anavez hag int a zeu war va lerc'h ; 28 reiñ a ran dezho ar vuhez peurbadus ; ha biken ken ned aint da goll, ha den n'o diframmo eus a-etreb daouarn. 29 ar pezh en deus va Zad roet din a zo brasoc'h eget pep tra ; ha n'eus den a c'hello hen diframmañ eus a-etreb daouarn va Zad. 30 Me ha va Zad omp unan". 31 Ar Yuzevion a gemeras adarre mein d'e labezañ. 32 Respont a reas Jezuz dezho : "Kalz oberoù mat am eus diskouezet deoc'h a-berzh va Zad ; evit pehini anezho am labezit ?" 33 Ar Yuzevion da respont dezhañ :

=====

22. Gouel an Dedi, Hanoukah, a veze lidet d'ar 25 eus miz Kaslev (Kerdu) e koun eus Dedi an-Templ gant Youda Makaba. (I Mak. 14,52-59)

30. Komz sklaer meurbet diwar-benn doueelezh Jezuz.

"N'eo ket evit oberenn vat ebet e taolomp mein ouzhit, met en askont d'ul ledouet, ha dre ma'n em lakaez da Zoue, evidout da vezañ den". 34 Respont a reas Jezuz dezho : "Daoust ha n'eo ket skrivet en ho lezenn : Lavaret em eus : Doueed oc'h ? 35 Ma ra doueed eus ar re o deus klevet komz Doue (hag ar Skritur ne c'hell ket bezañ dianzavet), 36 penaos e c'hellit-hu lavarout d'an hini a zo bet santelaet gant an Tad ha degaset er bed gantañ : Mallozhiñ a rez, dre m'an eus lavaret : mab Doue on. 37 Mar ne ran ket oberoù va Zad, chomit hep va c'hrediñ ; 38 met mar gran, zoken pa ne gredfec'h ket ac'hanon, kredit en oberoù-se evit mac'h anavezot ha ma kredot emañ an Tad ennon ha me en Tad". 39 Klask a raent adarre kregiñ ennañ, met en em silañ a reas eus a-etre o daouarn.

40 En em dennañ a reas adarre en tu all d'ar Yordan, e-lec'h ma veze Yann o vadeziñ er penn kentañ, hag e chomas eno. 41 Tud e-leizh a zeuas d'e gaout, ha lavarout a raent : "Yann, gwir eo, n'en deus graet burzhud ebet ; met kement en deus lavaret diwar-benn he-mañ a oa gwir". 42 Ha kalz a gredas ennañ eno.

DASORC'HIDIGEZH LAZAR

11. 1 Bez' e oa ur c'hlañvour, Lazar, eus Betania,

34. Salm 81,6

1. Ano Lazar a zo un diverradur eus Eleazar, a dalv

kêriadenn Mari hag he c'hoar Marta. 2 Mari eo an hini a eolias an Aotrou gant eol c'hwezh vat, hag a sec'has dezhañ e dreid gant he blev; Lazar, an hini a oa klañv, a oa he breur. 3 Kas a reas eta e c'hoarezed tud da lavarout da Jezuz : "Aotrou, setu, an hini a garez, a zo klañv". 40 O klevout ar c'heloù-se, e lavaras Jezuz dezho : "Ar c'hleñved-se ne denn ket d'ar maro, met da glod Doue, evit ma kavo Mab Doue gloar drezañ". 5 Jezuz avat a gare Marta hag he c'hoar Mari, ha Lazar. 6 Goude bezañ klevet keloù eus ar c'hleñved, e chomas evelato daou zevezh e lec'h m'edo. 7 Goude-se e lavaras d'e ziskibion : "Deomp adarre da Vro-Judea". 8 Lavarout a reas e ziskibion dezhañ : "Rabbi, n'eus ket pell, e klaske c'hoazh ar Yuzevion da veinata, hag e tistroez di adarre ?" 9 Jezuz a respontas : "Hag-eñ n'eus ket daouzek eur en devezh ? An neb a gerzh e-pad an deiz, ne vez ket o vegivinañ, rak gwelout a ra sklerijenn ar bed-mañ; 10 met ma vale en noz, e strebot dre n'eus ket a sklerijenn ennañ". Goude ar c'homzoù-se, e lavaras c'hoazh dezho : "Hor mignon Lazar a zo kousket ; met mont a ran d'e zihuniñ". 12 Neuze e lavaras e ziskibion dezhañ : "Aotrou, mar'd emañ o kousket e pareo". 13 Met Jezuz en devoa komzet eus e varo, hag "Doue a ro sikour". Marta a dalv Itron; ha Maria gant an anzer, a oa deuet da dalvezout kement all. Betania an Olived a anavezomp mat e-kichen Jeruzalem.

int a grede e komze eus mored ar c'housk . 14 Neuze Jezuz a lavaras dezho en sklaer : "Marv eo Lazar. 15 Hag ez on laouen abalamour deoc'h, o vezañ n'edon ket eno, evit ma kredot ; met deomp d'e gaout !". 16 Tomaz, an hini a anver Didimos, a lavaras d'e gen-diskibion : "Deomp ni ivez evit mervel gantañ".

DIVIZ JEZUZ GANT C'HOAREZED LAZAR

17 Dont a reas Jezuz eta hag e kavas Lazar lakaet er bez abaoe pevar devezh. 18 Tost da Jeruzalem edo Betania, ur penzek stad diouti. 19 Ha kalz eus ar Yuzevion a oa deuet da gaout Marta ha Mari evit o frealziñ diwar-benn o breur. 20 Marta eta, kerkent ha ma klevas edo Jezuz o tont , a yeas d'e ziambroug ; Mari a oa chomet azezet er gêr. 21 Ha Marta a lavaras da Jezuz: "Aotrou, ma vijes bet amañ, ne vije ket marvet va breur. 22 Met bremañ c'hoazh, gouzout a ran e roio Doue dit kement a c'houlenni digantañ". 23 Lavarout a reas Jezuz dezhi : "Adsevel a raio da vreur da vev". 24 Lavarout a reas Marta dezhañ : "Gouzout a ran ec'h adsavo en Dasorc'hidigezh, d'an deiz diwezhañ". 25 Jezuz a lavaras dezhi : "Me eo an Dasorc'h hag ar Vuhez ; an neb

=====

16. Didimos eo troidigezh c'hresianek ar ger hebreek Tomaz, hag a dalv : gevell. Anavezet e oa an abostol en ilizoù Azia, n'eo ket dindan stumm hebreek e ano, met dindan ar gresianeg Didimos.

18. Pezh a zo tri c'hard-lev.

a gred ennon, ha goude ma ve marv, a vevo ; 26 hag an neb a vev hag a gred ennon, ne varvo morse biken ken. Ha krediñ a rez se ?" - 27 "Ya, Aotrou, emezi, krediñ a ran eo te ar C'hrist, Mab Doue, an Hini a zo deut er bed-mañ".

28 Goude lavarout an dra-se ez eas kuit hag e c'halvas en-kuzh Mari he c'hoar, en ur lavarout : "Erru eo ar Mestr ha da c'hervel a ra". 29 Hag honnezh, kerkent ha ma klevas, a savas buan hag a zeuas d'e gaout. 30 Rak ne oa ket deuet c'hoazh Jezuz e-barzh ar gêriadenn; edo c'hoazh el lec'h ma oa bet Marta ouzh e ziambroug. 31 Neuze ar Yuzevion hag a oa ganti en ti ouzh he frealziñ, pa weljont Mari o sevel prim hag o vont er-maez, a heulias anezhi, o soñjal : "Emañ o vont d'ar bez, da ouelañ eno".

32 Mari eta, pa zegouezhas el lec'h m'edo Jezuz , pa'z e welas, en em daolas e-harz e dreid hag a lavaras dezhañ : "Aotrou, ma vijes bet amañ, ne vije ket marvet va breur". 33 Jezuz pa'z he gwelas o leñvañ, hag ar Yuzevion a oa deuet ganti, o leñvañ ivez, a skrijas en e spered, hag a voe strafuilhet e-unan. 34: "Pelec'h hoc'h eus e lakaet ? emezañ" - "Aotrou, a respontjont, deus ha gwel". 35 Ha Jezuz da ouelañ. 36 War-se e lavare ar Yuzevion : "Sellit na pegement e kare anezhañ" 37 Met darn anezho a lavaras : "N'helle ket hemañ, hag en deus digoret daoulagad an dall, mirout outañ da ver-

vel ?" 38 Jezuz, o skrijañ a-nevez ennañ e-unan, a yeas d'ar bez.

AR BURZHUD

Ur c'hev e oa gant ur maen o stouvañ warnañ. 39 Ha Jezuz da lavarout : "Lamit ar maen kuit". Marta, c'hoar an hini marv, a lavaras dezhañ : "Aotrou, c'hwezh fall a zo dija gantañ, rak pevar devezh a zo m'emañ aze". 40 Jezuz a lavaras dezhi : "Ha n'em eus ket lavaret dit e weli gloar Doue ma kredez ?" 41 Tennañ a rejont eta ar maen kuit. Ha Jezuz o sevel e zaoulagad war-du an neñv, a lavaras : "Tad, da drugarekaat a ran o vezañ m'ac'h eus va selaouet. 42 Evidon-me e ouien am selaouez atav, met komzet em eus en abeg d'an dud a zo endro din, evit ma kredint ez eo Te ac'h eus va degaset". 43 Ha goude bezañ lavaret an dra-se, e krias gant ur vouezh kreñv : "Lazar, deus er-maez". 44 Ha diouzhtu e teuas er-maez an hini marv, liammet e dreid hag e zaouarn gant lietennoù hag e benn paket gant ul lienenn. Jezuz a lavaras dezho : "Diliammit anezhañ, hag e lezit da vont".

HEULIADOU AR BURZHUD

45 Kalz eus ar Yuzevion eta, ar re a oa deut da
=====

38. Ar bez a oa anezhañ ur c'hev, ur c'hroc'h bet kleuziet pe adstummet gant labour an den. Hervez doare al lec'h, ar maen da stouvañ a oa bet lakaet pe a-ziaraog pe a-us.

gaout Mari hag o devoa gwelet pezh, en devoa graet Jezuz, a gredas ennañ. 46 Met hiniennou anezho a yeas da gaout ar Farizianed hag a lavaras dezho petra en devoa graet Jezuz. 47 Neuze an Arc'hveleion hag ar Farizianed a vodas ar c'huzul-bras hag a lavaras : "Petra a raimp ? Rak an den-se a ra kalz a vurzhudoù. 48 Mar hen lezomp evelse, e kredo an holl ennañ hag e teuo ar Romaned hag e tismantrint hor bro, douar na tud". 49 Met unan anezho. Kaifaz, hag a oa Beleg-bras er bloaz-se, a lavaras dezho : "C'hwi, ne gomprenit seurt ebet; 50 ha ne welit ket ez eo talvoudus deoc'h evarvfe un den hepken evit ar bobl kent eget ned afe ar vroad a-bezh da goll ?" 51 Ne lavaras ket kement-se anezhañ e-unan, met o vezañ ma oa Arc'hveleg ar bloaz-se, e tiouganas en devoa Jezuz da vervel evit ar vroad, 52 ha n'eo ket evit ar vroad hepken, met c'hoazhevit dastum en-unan bugale Doue skignet a bep tu. 53 Adalek an devezh-se e tivizjont hen lakaat d'ar maro. 54 Jezuz neuze ned ae ken e-touez ar Yuzevion a-wel d'an dud ; met ac'hano ez eas d'ur vro tost d'ar gouelec'h, d'ur gêr anvet Efraim, hag eno e chomas gant e ziskibion.

55 Tost e oa Pask ar Yuzevion, ha kalz a dud eus ar vro a yeas da Jeruzalem araok ar Pask d'en em c'hlanaat. 56 Klask a raent Jezuz, hag en o sav en templ, e
=====

55. Glanadurioù 'zo a oa goulennet gant al Lezenn, reoù all gant ar C'hustum hepken. Evit gallout debriñ ar Pask, e tlee ar Yuzevion bezañ glan hervez al Lezenn.

lavarent an eil d'egile : "Petra a soñj deoc'h? Hag-eñ ne zeuio ket d'ar gouel?" 57 Hogen an Arc'hveleion hag ar Farizianed o devoa roet urzh, mar goufe unan bennak pelec'h edo, d'hen diskleriañ evit ma c'helljent krediñ ennañ.

FEST BETANIA : MAZH 26,6-13 MK 14,3-9

12.1 Hogen c'hwec'h devezh a-raok ar Pask, e teuas Jezuz da Vetania, 'lec'h m'edo Lazar, an hini en devoa Jezuz dihunet eus a douez ar re varv. 2 Graet e voe eta dezhañ ur goan eno; Marta a oa o servijiñ, ha Lazar a oa unan eus ar re a oa gourvezet ouzh taol gantañ. 3 Neuze e kemeras Mari ul luriad frond a nard pur prizius-meurbet ; hen skuilh a reas war dreid Jezuz hag e sec'has e dreid dezhañ gant he blev ; ha karget e voe an ti gant c'hwec'h vañ ar frond. 4 Hag e lavaras Judaz Iskariot, unan eus e ziskibion, an hini a oa d'e werzhañ : 5 "Perak n'eo ket bet gwerzhët ar frond-se tri c'hant diner, ha roet an arc'hant-se d'ar beorien ? "

6 Mar lavare se, n'eo ket dre m'en devoa soursi ouzh

1. C'hwec'h devezh araok ar Pask n'hall bezañ nemet ar gwener 8 a viz Nizan (meurzh-ebrel). Ar goan a voe graet pe da serr-noz an deiz-se, pe en deiz war-lerc'h kentoc'h.

4. Ur priz bras meurbet eo 300 diner. Da gaout tu da geñveriañ, taolit evezh e pae ar mestr e parabolenn micherourien ar winienn (Mazh.20,2), un diner un devezh micherour.

ar beorien, met dre ma oa laer, hag o vezañ ma talc'he ar yalc'h, e kase gantañ ar pezh a veze lakaet e-barzh. 7 Ha Jezuz da lavarout : "Lez anezhi ! Evit an deiz ma vin sebeliet e oa dezhi hen mirout. 8 Ar beorien ho po ganeoc'h atav ; me avat n'ho po ket ac'hanon ganeoc'h dalc'hmat".

9 Ur bern Yuzevion a glevas edo eno, ha dont a rejont n'eo ket evit Jezuz hepken, met ivez evit gwelout Lazar an hini en devoa dihunet eus a douez ar re varv. 10 Divizout a reas an arc'hveleion lazhañ Lazar ivez, 11 rak kalz a Yuzevion en abeg dezhañ, o dileze hag a grede en Jezuz.

ENKERZH-LID JEZUZ DA JERUZALEM

12 Antronoz, an engroez stank a dud deuet d'ar gouel, pa glevjont edo Jezuz o tont da Jeruzalem, 13 a gemeras bodoù palmez hag a yeas da benn-hent dezhañ ; youc'hal a raent : "Hosanna ! Benniget ra vezo an Hini a zeu en ano an Aotrou, Roue Israel !" 14 Ha Jezuz, o vezañ kavet un azenig, a azezas warnañ, evel maz eo skrivet 15 "N'az pezh ket aon, merc'h Sion : setu da Roue o tont azezet war hini bihan un azenez". 16 E ziskibion ne intentjont ket an dra-se diouzhtu; met goude 12. An deiz war-lerc'h ar Sabad, (10 a viz Nisan). Sul ar Bleunioù ez eo. 15. Zakaria 9,9.

ma oa bet klodusaet Jezuz, neuze e teuas da soñj dezho e oa skrivet an traoù-se diwar e benn, hag e oa bet graet evel-se dezhañ. 17 Testeni a roe dezhañ an engroez a dud hag a oa bet gantañ p'en devoa galvet Lazar er-maez eus e vez hag e zihunet eus a douez ar re varv. 18 Hag en abeg da se ivez e oa deuet ar bobl d'e ziam-broug dre m'o devoa klevet en devoa graet ar burzhud-se. 19 Neuze, e lavaras ar Farizianed kenetrezo : "Gwellet a rit? Ne c'honezit netra. Setu ar bed holl o vont war e lerc'h".

DOUJAÑS AR C'HRESIANED

20 Bez' e oa Gresianed e-touez ar re a oa pignet evit azeuliñ e-kerzh ar gouel. 21 Ar re-mañ a dostaas da gaout Filip, a oa eus Betsaida en Galilea ; hag hen pediñ a rejont evel-henn : "Aotrou, c'hoant hon eus da welout Jezuz". 22 Mont a reas Filip d'hen lavarout da Andrev ; Andrev ha Filip neuze a yeas d'hen lavarout da Jezuz. 23 Ha Jezuz a respontas dezho ar c'homzoù-mañ : "Setu deut an eur ma tle Mab an den bezañ klodusaet. 24 En gwirionez, en gwirionez, me a lavar deoc'h, mar ne varv ket ar c'hreunenn winizh a gouezh war an douar, e chom hec'h-unan ; met ma varv e ro frouezh e-leizh. 25 An neb a gar e vuhez, he c'hollo ; hag an neb
=====

21. Filip, ur paotr eus kêr, gresianek e ano, a dlee anavezout mat ar gresianeg boutin.

a gasa e vuhez er bed-mañ, he miro evit ar vuhez peur-badus. 26 Deuet d'am heul an neb a zo va servijer ; an neb a servij ac'hanon e roio va Zad enor dezhañ. 27 Setu bremañ va ene en trubuilh. Ha petra 'lavarin? O Tad, va salv diouzh an eur-se. Met evit-se eo ez on deut d'an eur-mañ. 28 Tad, ro enor d'az ano". Neuze e teuas ur vouezh eus an neñv : "E glodusaet em eus hag e glodusaat a rin c'hoazh". 29 Ar bobl hag a oa eno, hag he devoa klevet, a lavare : "Un tarz-h-kurun eo". Lod all a lavare : "Un ael en deus komzet outañ". 30 Ha Jezuz da respont : "N'eo ket evidon-me eo deuet ar vouezh-se, met evidoc'h-c'hwi. 31 Bremañ eo barnedigezh ar bed-mañ ; bremañ priñs ar bed-mañ a vo taolet er-maez. 32 Ha me, pa vin bet savet diouzh an douar, me a denno an holl da vedon". 33 Lavarout a rae an dra-se evit merkañ dre betore maro e tlee mervel. 34 Respont a reas ar bobl dezhañ : "Desket hon eus el Lezenn e chom ar C'hrist da viken. Penaos eta e lavarez-te ez eo ret da Vab an Den bezañ savet ? Piw eo ar Mab-an-den-se ?" 35 Neuze Jezuz a lavaras dezho : "Evit ur pennadig emañ ar skle-
=====

32. An testennoù gwellañ a ro da gentel : "a denno an holl" e-lec'h "pep tra".

33. Ar ger a ra Jezuz gantañ da dalvezout : "Savet diouzh an douar" a veze implijet sur-mat da verkañ kastizh ar groaz, evel m'hen diskouez komzoù an dud er gwerzad 34.

rijenn en ho touez. Kerzhit eta e-pad m'hoc'h eus ar sklerijenn, evit na viot ket paket en deñvalijenn. An neb a gerzh en deñvalijenn ne oar ket pelec'h ez a. 36 E-keit ha m'hoc'h eus ar sklerijenn ganeoc'h, kredit enni evit ma viot bugale ar sklerijenn". Goude bezañ lavaret an traoù-se Jezuz a yeas kuit hag en em guzhas diouto.

DIFEIZ AR YUZEVION

37 Evitañ da vezañ graet kement a vurzhudoù dirazo, ne gredent ket ennañ, 38 evit ma teuje da wir lavar ar Profed Isahia: "Aotrou, piw en deus kredet er pezh hon eus roet da glevout, ha brec'h an Aotrou da biw eo bet diskuliet ?" 39 N'hellent ket krediñ dre m'en devoa Isahia lavaret c'hoazh : 40 "Dallet en deus o daoulagad ha kaletat o c'halon, evit na welint ket gant o daoulagad, na gomprenint ket gant o c'halonoù, na zistroint ket ha n'o farein ket". 41 Isahia a lavaras an traoù-se dre ma welas e glod ha ma komzas diwar e benn. 42 Koulskoude, zoken e-touez ar pennoù bras, kalz a gredas ennañ ; met en abeg d'ar Farizianed, n'anzavent ket kement-se gant aon da vezañ argaset eus ar sinagogenn, 43 rak gwelloc'h e karent ar c'hloar a-berzh an dud eget ar c'hloar a-berzh Doue.

38. Isahia 53,1.

40. Isahia 6,9-10.

44 Neuze e savas Jezuz e vouezh hag e lavaras : "An hini a gred ennon, n'eo ket ennon e kred, met en Hini en deus va degaset, 45 hag an hini am gwel, a wel an Hini en deus va degaset. 46 Me, deuet on evel sklerijenn er bed-mañ, evit na chomo ket en deñvalijenn an hini a gred ennon. 47 Hag an neb a glev va c'homzoù ha n'o mir ket, n'eo ket me hen barn, rak n'on ket deuet evit barn ar bed, met evit salviñ ar bed. 48 An hini am distaol, ha na zegemer ket va c'homzoù, a gavo unan d'e varn ; ar gomz am eus bet lavaret, honnezh eo a varno anezhañ d'an deiz diwezhañ. 49 Rak n'eo ket ac'hanon va-unan am eus komzet, met an Hini en deus va degaset, an Tad e-unan, en deus gourc'hemennet din petra da lavarout ha da gelemm. 50 Ha gouzout a ran ez eo e c'hourc'hemenn buhez peurbadus. An traoù a lavaran eta, a lavaran evel m'en deus an Tad o diskuliet din!"

13. 1 Kent gouel Pask, Jezuz o c'houzout e oa deuet e eur da dremen eus ar bed-mañ davet e Dad, goude bezañ karet e re a oa er bed, o c'haras betek ar penn. 2 E kerzh koan, p'en devoa dija an diaoul lakaet en kalon Judaz, mab Simon Iskariot, ar soñj d'e zroukreiñ, 3 Jezuz o c'houzout en deus an Tad lakaet pep tra en e zaouarn, e oa deuet eus Doue hag e tistroe davet Doue, 4 a sav
=====

1. Da serr-noz ar 14 a viz nisan, hag en euriou kentañ ar 15 : ar Yuzevion a gonte an devezhioù a-dal penn kentañ an noz.

diouzh taol, a denn diwarnañ e vantell, ha goude bezañ kemeret ul lienenn en em c'houriz ganti ; 5neuze e taol dour en ur plad, hag en em lak da walc'hiñ treid e ziskibion ha d'o zorchañ gant al lienenn a oa en-dro dezhañ. Dont a reas eta da Simon Pêr, ha Pêr da lavarout dezhañ : "Aotrou, c'hwi o walc'hiñ va zreid din-me ?" 7 Respont a reas Jezuz dezhañ hag e lavaras : "Ar pezh a ran-me n'hen komprennez ket bremañ, met anaout a ri diwezhatoc'h. 8 Lavarout a reas Pêr dezhañ : "Nann, ne walc'hot ket va zreid din biken". Jezuz a respontas dezhañ : "Mar n'az kwalc'han ket n'ac'h eus ket lod ganin". 9 Lavarout a reas Simon Pêr dezhañ : "Neuze, Aotrou, n'eo ket hepken va zreid, met ivez va daouarn ha va fenn". 10 Lavarout a reas Jezuz dezhañ : "An hini a zo bet en dour, n'en deus mui ezhomm nemet da walc'hiñ e dreid rak glan eo penn-da-benn. Ha c'hwi glan ez oc'h, met n'oc'h ket holl". 11 Rak gouzout a rae piw a dlee e werzhañ ; setu perak e lavaras : N'oc'h ket holl glan. 12 Goude bout eta gwelc'het o zreid dezho, ec'h adkemeraz e wiskamant hag e c'hourvezas adarre ouzh taol, o lavarout dezho : "Ha kompren a rit-hu ar pezh am eus graet deoc'h ? 13 Va envel a rit Mestr hag Aotrou, ha mat a lavarit, rak se on. 14 Mar em eus eta, me, ho Mestr hag hoc'h Aotrou, gwelc'het ho treid deoc'h, c'hwi ivez a dle gwelc'hiñ ho treid an eil d'egile. 15 Rak skouer am eus roet deoc'h, evit ma roet evel m'am eus graet deoc'h. 16 En gwirionez, en gwirionez, m'hen la-

var deoc'h : n'eo ket ar servijer brasoc'h eget e vestr, nag ar c'hannad a-us d'an hini en deus kaset anezhañ. 17 Mar gouzoc'h an traoù-se, ez oc'h evurus, gant ma roet evelse.

AN TRUBARD DISKLERIET HA KASET ER-MAEZ
Mzh.26,21-25; Mk.14,18-21; Lk.22,21-23

18 N'eo ket diwar ho penn-c'hwi holl e komzan; gouzout a ran pere am eus dibabet.... met evit ma teulo da wir ar Skritur : An hini a veze o tebriñ bara ganin, en deus savet e droad a-enep din. 19 A-vremañ e lavaran deoc'h an dra-se araok ma tegouezho, evit ma kredot pa c'hoarvezo se, eo me a zo. 20 En gwirionez, en gwirionez, m'hen lavar deoc'h, an neb a zegemer an hini am bo kaset, am degemer va-unan. Hag an hini am degemer a zegemer an hini en deus va degaset.

21 Goude bezañ lavaret ar c'homzoù-se, e voe Jezuz strafuilhet en e spered hag e kemennas kement-mañ : "En gwirionez, en gwirionez, m'hen lavar deoc'h, unan ac'hanoc'h am gwerzho". 22 Sellout a rae an diskibion an eil ouzh egile, hep gouzout eus piw e komze. 23 Hogen unan eus an diskibion a oa gourvezet ouzh taol war galon Jezuz, an hini a gare Jezuz anezhañ. 24 Ha Simon Pêr da wignal dezhañ ha da lavarout : "Piw eo an hini ma komz diwar e benn?" 25 Hag en o 'n em zisteurel evel-
=====

18. Salm 50,10

se war gerc'henn Jezuz a c'houlennas digantañ : "Aotrou, piw eo ?" 26 Ha Jezuz da respont dezhañ : "An hini ez an da soubañ un tamm evitañ hag a roin dezhañ." Hag o vezañ soubet un tamm bara, e roas anezhañ da Judaz, mab Simon Iskariot, 27 ha goude debriñ an tamm-se ez eas Satan ennañ. Ha Jezuz a lavaras dezhañ : "Ar pezh a rez, hen gra buan". 28 Met nikun eus ar re a oa ouzh taol ne gomprenas perak en devoa lavaret dezhañ an dra-se. 29 Hiniennou a soñje ganto, e oa dre m'edo ar yalc'h gant Judaz en devoa lavaret Jezuz dezhañ : "Prén ar pezh hon eus ezhomm evit ar gouel" pe "Ro un dra bennak d'ar beorien". 30 Judaz eta, o vezañ kemeret an tamm-se, a yeas er-maez raktal. Noz a oa anezhi.

AR GOURC'HELENN NEVEZ

31 Pa voe aet kuit, e lavaras Jezuz : "Bremañ eo bet klodusaet. Mab an den, ha klodusaet eo bet Doue ennañ. 32 Mar'd eo bet klodusaet Doue ennañ, Doue d'e dro a glodusaio anezhañ ennañ e-unan; ya, prestik e klodusaio anezhañ. 33 Va bugaligoù, nemet evit ur pennadig m'emaon ken ganeoc'h. Va c'hilask a reot; hag evel m'am eus lavaret d'ar Yuzevion : D'al lec'h maz an, ne c'hellit

26. A-berzh Jezuz, reiñ an tamm-bara, a oa ur sin a vignoniezh, a ziskoueze da Judaz e oa prest ar Mestr da bardoniñ. Met Judaz a harz ouzh ar c'hras, ha neuze e c'honez da vat an diaoul warnañ.

ket dont, hel lavarout a ran deoc'h ivez bremañ. 34 Ur gourc'hemenn nevez a roan deoc'h ma 'n em garot an eil egile; evel ma 'm eus ho karet, ma 'n em garot ivez an eil egile. 35 Gant-se e ouio an holl ez oc'h va diski-bion, m'hoc'h eus karantez an eil evit egile.

DIOUGAN DA ZINAC'HADUR PER

36 Lavarout a eure Simon Pêr dezhañ : "Aotrou, pelec'h ez eta ?" - "D'al lec'h maz an, a respontas Jezuz n'out ket evit dont war va lerc'h bremañ; met va heuliañ a ri diwezhatoc'h". 37 Ha Pêr da lavarout dezhañ : "Perak n'hellan ket da heuilh a-vremañ? Va buhez a roin evidout". 38 Jezuz a respontas dezhañ : "Da vuhez a roi evidon? En gwirionez, en gwirionez, me a lavar dit: ne gano ket ar c'hilhog m'az po va nac'het teir gwech".

N'A KET KUIT JEZUZ EVIT BIKEN

14.1 "Arabab d'ho kalon bezañ trubuilhet. Krediñ a rit en Doue, kredit ivez ennon. 2 En ti va Zad, ez eus chomajoù e-leizh; mar ne vije ket evel-se em bije lavaret deoc'h; setu m'emaon o vont da aozañ plas deoc'h. 3 Ha pa vin aet, ha p'am bo kempennet plas deoc'h, e tistroin hag ho kemerin ganin, evit ma viot c'hwi ivez el lec'h m'emaon-me. 4 Ha da gaout al lec'h maz an, e ouzoc'h an hent".

EN EO AN HENT D'AN TAD

5 Lavarout a reas Tomaz dezhañ : "Aotrou, ne ouzomp ket da belec'h emaut o vont ; ha penaos ec'h oufemp an hent ?" 6 Jezuz a lavaras dezhañ : "Me eo an Hent , ar Wirionez, hag ar Vuhez ; ne zeu den d'an Tad nemet drezon. 7 M'he pije va anavezet, ho pije anavezet va Zad ivez... Hag a-vremañ e anaout a rit hag e welet hoc'h eus". 8 "Aotrou, eme Filip, diskouez dimp an Tad, hag e vo trawalc'h dimp". 9 Jezuz a lavaras dezhañ : "Keit amzer a zo abaoe m'emaon ganeoc'h, ha n'am anavezet ket, Filip? An hini am gwel, a wel ivez an Tad. Penaos e lavarez: Diskouez dimp an Tad? 10 Ha ne gredez ket emeon en Tad hag emañ an Tad ennon? Ar c'homzoù a lavaran deoc'h, n'o lavaran ket ac'hanon va-unan. An Tad, hag a chom ennon, eo a ra e oberoù. 11 Va c'hredit emeon en Tad, hag emañ an Tad ennon. Kredit da vihanañ ha pa ne ve ken nemet en abeg d'am oberoù o-unan.

PROMESA AR SPERED SANTEL

12 En gwirionez, en gwirionez, me a lavar deoc'h, an neb a gred ennon, a raio eñ ivez an oberoù a ran-me ; ha reoù vrasoc'h c'hoazh a raio, dre m'emaomp o vont davet va Zad. 13 Ha n'eus forzh petra a c'houlennot em ano, me hen graio, evit ma vo an Tad klodusaet en e Vab. 14 Kement a c'houlennot diganin em ano, me hen graio.

15 Mar am c'harit, e virot va gourc'hemennoù. 16 Ha me a bedo an Tad, hag eñ a raio deoc'h ur Frealzer all ma chomo ganeoc'h da viken, 17 ar Spered a wirionez n'hall ket ar bed resev anezhañ dre na wel ket ha n'anavez ket anezhañ ; c'hwi avat a anavez anezhañ, rak ganeoc'h emañ o chom hag ennoc'h emañ.

JEZUZ EN EM ZISKULIO D'E DUD

18 N'ho lezin ket emzivaded ; distreiñ a rin davedoc'h. 19 C'hoazh un herradig hag ar bed n'am gwelo mui ; met c'hwi am gwelo rak bev ez on-me ha c'hwi a vezo bev ivez. 20 En deiz-se ec'h anavezot emeon em Zad, ha c'hwi ennon, ha me ennoc'h. 21 An hini en deus va gourc'hemennoù hag a vir anezho, hennezh eo an hini am c'har ; hag an hini am c'har, a vezo karet gant va Zad, ha me e garo hag a'n em ziskulio dezhañ." 22 Youda(n'eo ket an Iskariot) a lavaras dezhañ : "Aotrou, petra a zo kaoz m'en em ziskuilhi dimp ha nann d'ar bed ?" 23 Jezuz a respontas hag a lavaras dezhañ : "Maz eus unan bennak hag am c'har, e viro va c'homzoù ha va Zad e garo hag e teuimp davetañ hag e raimp hor chomaj en e di. 24 An neb n'am c'har ket ne vir ket va c'homzoù ; hag ar gomz a glevit, n'eo ket va hini, met hini an Tad en deus va degaset. 25 An traoù-se am eus lavaret deoc'h, tra m'on bet ganeoc'h. 26 Met ar Freal-
=====
26. Ar ger gresianek "Parakletos" a droomp amañ gant ar ger Frealzer, a dalv ivez kement hag Alvokad.

zer, ar Spered Glan, a gaso an Tad anezhañ em ano, hennezh a zesko deoc'h pep tra hag a zegaso koun deoc'h eus kement am eus lavaret deoc'h.

RA VO AR PEOC'H GANEOC'H

27 Ar peoc'h a lezan ganeoc'h ; va feoc'h-me a roan deoc'h ; n'eo ket evel ma ro ar bed, e roan-me deoc'h. Na vezet ket ho kalon strafuilhet na spontet. 28 Va c'hlevet hoc'h eus o lavarout deoc'h: Mont a ran kuit, hag e tistroan davedoc'h. M'am c'harjec'h, e vijec'h laouen o vezañ maz an da gaout an Tad, rak brasoc'h eo va Zad egedon. 29 Ha bremañ, lavaret em eus deoc'h kement-se, araok ma tegouezho, evit ma kredot pa zegouezho. 30 Ne gomzin mui nemeur ganeoc'h, rak emañ o tont priñs ar bed-mañ ; n'eo ket m'en deus gallout warnon, 31 met evit ma ouezo ar bed e karan va Zad, hag e ran evel m'en deus va Zad gourc'hemennet din. Savit, deomp ac'hann !

AN UNVANIEZH GANT JEZUZ : GOURSKEUDENN AR WINIENN

15.1 Me eo ar winienn wirion, ha va Zad eo al labourer. 2 Kement skourr ennon na zoug ket a frouezh, e lam kuit anezhañ, ha kement hini a zoug frouezh, hen krennañ a ra evit ma tougo muioc'h. 3 Bremañ ez oc'h glan, abalamour d'ar gomz am eus lavaret deoc'h. 4 Cho-
=====
28. Brasoc'h eo an Tad en gloar e natur Doue eget ar Mab en izelegezh e natur-den.

mit ennon, ha me ennoc'h. Evel n'hell ket ar skourr dougen frouezh anezhañ e-unan, mar ne chom ket stag ouzh ar winienn, evel-se na c'hwi kennebeut mar ne chomit ket ennon. 5 Me eo ar winienn ha c'hwi ar skourroù. An neb a chom ennon ha me ennañ, hennezh a zoug kalz a frouezh ; rak hepdon, n'hellit ober petra. 6 Met an hini na chom ket ennon, a vez taolet er-maez evel ur skourr, hag e tisec'h, ha dastumet e vez, ha stlapet en tan, hag e tev. 7 Mar chomit ennon ha mar chom va c'homzoù ennoc'h, goulennit pezh a garot hag e teuo deoc'h. 8 Gloar va Zad eo e tougfec'h frouezh e-leizh hag e teufec'h da vezañ va diskibion. 9 Evel m'en deus va Zad va c'haret, evelse em eus me ivez ho karet. Chomit em c'harantez. 10 Mar mirit va gourc'hemennou, e chomot em c'harantez, evel m'am eus miret gourc'hemennou va Zad ha ma choman en e garantez. 11 An traoù-se am eus lavaret deoc'h evit ma vezo ennoc'h va levenez, ha ma vezo leun he levenez.

GOURC'HEMENN AR GARANTEZ

12 Ha setu amañ va gourc'hemenn : en em garit an eil egile, evel m'am eus ho karet. 13 Brasoc'h karantez n'en deus den ebet eget o reiñ e vuhez evit e vignonned. 14 C'hwi 'zo va mignonned, mar grit ar pezh a c'hourc'hemennan deoc'h. 15 N'hoc'h anvan mui ken servijerien ; rak ar servijer ne oar ket petra 'ra e

vestr ; met hoc'h envel a ran mignoned, rak kement am eus klevet digant va Zad am eus roet deoc'h da anaout. 16 N'eo ket c'hwi hoc'h eus va dibabet ; me eo am eus ho tibabet hag ho lakaet evit maz eot, ha ma tougot frouezh ha ma chomo ho frouezh, evit ma roio deoc'h va Zad kement a c'houlennot digantañ em ano. 17 Ar pezh a c'hourc'hemennan deoc'h eo en em garout an eil egile.

KASONI AR BED OUZH JEZUZ HAG E DUD

18 Mar en deus ar bed kasoni ouzhoc'h, gouezit en deus bet da gentañ kasoni ouzhin. 19 Mar bijec'h eus ar bed, e karfe ar bed e beadra; met dre ma n'oc'h ket eus ar bed, dre m'am eus ho tibabet eus a douez ar bed, abalamour da se en deus ar bed kasoni ouzhoc'h. 20 Ho pet soñj eus ar gomz am eus lavaret deoc'h : N'eo ket brasoc'h ar mevel eget e vestr. Mar o deus va gwallgaset, e wallgasint ac'hanoc'h c'hwi ivez ; mar o deus miret va c'homz, e virint ivez hoc'h hini. 21 Met an holl draoù-se a raint deoc'h en abeg d'am ano, dre n'anavezont ket an Hini en deus va degaset. 22 Mar ne vijen ket deuet, mar n'em bije ket komzet outo, n'o divije pec'hed ebet ; met bremañ n'o deus digarez ebet d'o fec'hed. 23 An hini en deus kas ouzhin, a gasa ivez va Zad. 24 Mar n'em bije ket graet en o zouez oberoù n'en deus den all ebet graet biskoazh, n'o divije ket a bec'hed; met bremañ, gwelet o deus hag o deus kasoni

ouzhin hag ouzh va Zad ; 25 evit ma teuo da wir ar gomz a zo skrivet en o Lezenn : Va c'hasaet o deus hep abeg.

26 Met pa vezo deuet ar Frealzer a zegasin deoc'h a-berzh va Zad, ar Spered a wirionez hag a zeu eus an Tad, e roio testeni diwar va fenn, 27 Ha c'hwi ivez a zougo testeni, rak adalek ar penn kentañ emao c'h ganin.

HESKINADURIOÙ DA ZONT

16. 1 An traoù-se am eus lavaret deoc'h evit na viot ket en riskl da gouezhañ. 2 Ho taurel a raint er-maez eus ar sinagogennoù, ha dont a ra an eur ma kredo an hini ho lakaio d'ar marv, reiñ doujañs da Zoue. 3 Ober a raint evelse dre n'o deus ket anavezet nag an Tad, na me. 4 Hogen lavaret em eus deoc'h an traoù-se evit m'ho pezo soñj, pa zeuio an amzer, em eus bet o lavaret deoc'h. Ne m'eus ket o lavaret deoc'h adalek ar penn kentañ, dre m'edon ganeoc'h.

LABOUR AR SPERED SANTEL

5 Met bremañ ez an da gaout an Hini en deus va degaset, hag hini ac'hanoc'h ne c'houlenn diganin : Da
=====

25. Salm 68,5; 34,19.
26. A-bouez kaer eo ar gwerzad-se dre ma tiskouez e teu ar Spered Santel hag a-berzh an Tad hag a-berzh ar Mab, rak Spered an Tad ha Spered ar Mab ez eo war un dro.

belec'h emaut o vont ? 6 Met dre ma 'm eus lavaret se deoc'h, e leugn an dristidigezh ho kalon. 7 Koulsekoude ar wirionez a lavaran-me deoc'h : talvoudus eo deoc'h ez afen kuit, rak mar ned an ket kuit, ne zeuio ket ar Frealzer davedoc'h ; met maz an kuit e kasin anezhañ deoc'h. 8 Ha pa vo deuet, e proue a-enep d'ar bed, diwar-benn ar pec'hed, ar justis hag ar varn ; 9 diwar-benn ar pec'hed, dre na gredont ket ennon ; 10 diwar-benn ar justis, dre maz an da gaout va Zad ha n'am gwelot mui ken ; 11 diwar-benn ar varn, rak barnet eo dija priñs ar bed-mañ.

12 Kalz a draoù am eus c'hoazh da lavarout deoc'h, met n'hellit ket o dougen bremañ. 13 Pa vo deuet hennezh avat, ar Spered a wirionez, eñ a hentocho ac'hanoc'h war-du pep gwirionez ; rak ne gomzo ket anezhañ-e-unan, met kement a glev, a lavaro, hag e tisklerio deoc'h an traoù da zont. 14 Hennezh a roio gloar din, rak kemer a raio eus ar pezh a zo din, evit hen diskleriañ deoc'h. 15 Holl gement a zo d'an Tad, a zo din ; setu perak em eus lavaret e kemero eus ar pezh a zo din evit hen reiñ deoc'h da anaout.

DISTRO KEVRINUS JEZUZ

16 "Ur pennadig ha n'am gwelot mui, ha c'hoazh ur pennadig hag am gwelot adarre." 17 Lod eus e ziskibion a lavaras neuze an eil d'egile : "Petra 'lavar dimp

evelse : Ur pennadig ha n'am gwelot mui, ha c'hoazh ur pennadig hag am gwelot adarre, ha: Mont a ran da gaout an Tad ?" Lavarout a raent eta : "Petra eo ar pezh emañ o lavarout : Ur pennadig ? N'ouzomp ket petra 'lavar". 19 Ha Jezuz, o c'houzout o devoa c'hoant da ober outañ ur goulenn, a lavaras dezho : "Goulenn a rit an eil ouzh egile petra am eus lavaret : Ur pennadig ha n'am gwelot mui, ha c'hoazh ur pennadig hag am gwelot adarre. 20 En gwirionez, en gwirionez, me a lavar deoc'h, c'hwi a leñvo hag a hirvoudo, hag ar bed a laouenaio ; c'hwi a vo en dristidigezh, met ho trisidigezh a vo troet en levenez. 21 Pa vez ur vaouez o willoudiñ, e vez en dristidigezh, dre m'eo deuet hec'h eur ; met pa vez ganet ar c'hrouadur, n'he deus mui soñj eus he foan, gant al levenez he deus dre ma'z eus bet ganet un den d'ar bed. 22 C'hwi ivez hoc'h eus bremañ tristidigezh ; met ho kwelout a rin a-nevez hag e laouenaio ho kalon ; hag ho levenez, den ebet n'he lamo diganeoc'h. 23 Hag en deiz-se, ne reot mui goulenn ouzhin evit netra. En gwirionez, en gwirionez, hen lavaran deoc'h, mar goulennit un dra bennak digant an Tad, e roio deoc'h em ano. 24 Betek-henn n'hoc'h eus goulennet netra em ano ; goulennit hag e resevot evit =====
23. Peogwir e vo an diskibion unan gant Jezuz, o karout an Tad gantañ hag eveltañ dindan lusk ar Spered Santel, e roio neuze an Tad dezho pep tra evel d'e Vab ; ne welo ken en diskibion nemet e Vab.

ma vo leun ho laouenidigezh.

KIMIAD DIWEZHAN

25 Lavaret em eus deoc'h an traoù-se en parabolennoù. Donet a ra an eur na gomzin mui ouzhoc'h dre hañvaladennoù met ma komzin deoc'h en sklaer diwar-benn an Tad. 26 En deiz-se, e c'houlennot em ano ; ha ne lavaran ket deoc'h e pedin an Tad evidoc'h, rak an Tad e-unan ho kar, dre m'hoc'h eus va c'haret, ha m'hoc'h eus kredet ez on deuet eus Doue. 28 Deuet en eus an Tad, deuet er bed ; ha bremañ e kuitaan ar bed hag e tistroan davet an Tad". 29 Lavarout a reas e ziskibion dezhañ : "En taol-mañ, e komzez splann, ha ne lavarez hañvaladenn ebet ken. 30 Bremañ ec'h ouzomp ec'h anavezep pep tra ha n'ac'h eus ket ezhomm da vezañ aterset gant hini, en abeg da se e kredomp ez out deuet eus Doue". 31 Ha Jezuz da respont dezho : "Ha krediñ a rit bremañ". 2 Dont a ra an eur ha deuet eo dija, ma viot skignet pep hini diouzh e du, ha m'am lezot va-unan-penn. Met n'emaon ket va-unan-penn, rak an Tad a zo ganin. 33 An traoù-se a lavaran deoc'h evit m'ho pezo ar peoc'h ennon. Er bed e viot moustret, met ho pet fiziañs, me'm eus trec'het ar bed".

AR BEDENN-VELEG

17.1 Goude bezañ komzet levelse, e savas Jezuz e

zaoulagad war-du an neñv hag e lavaras : "Tad, deuet eo an eur ; ro gloar d'ar Mab evit ma roio da Vab gloar dit-te, 2 hervez ar galloud ac'h eus roet dezhañ war bep korf, ma roio ar vuhez peurbadus da gement hini ac'h eus roet dezhañ. 3 Hogen, houmañ eo ar vuhez peurbadus mac'h anavezint ac'hanout-Te, an Doue gwirion hag unanel, hag an hini ac'h eus degaset, Jezuz-Krist. 4 Me 'm eus roet gloar dit war an douar ; peurc'hraet em eus al labour az poa roet din da ober. 5 Ha bremañ, ro gloar din, Tad, ez kichen-te, ar c'hloar am boa araok krouidigezh ar bed, ez kichen.

6 Diskleriet em eus da ano d'an dud ac'h eus roet din eus a douez ar bed ; dit e oant, ha din ac'h eus roet anezho, ha da c'her o deus miret. 7 Bremañ ec'h ouzont e teu diganit kement ac'h eus roet din. 8 Rak ar c'homzoù ac'h eus bet roet din, am eus o roet dezho ; o degemeret o deus hag anavezet o deus en gwirionez ez on deut diganit, ha kredet o deus ez on bet degaset ganit. 9 Pediñ a ran evito ; ne bedan ket evit ar bed, met evit ar re ac'h eus roet din, dre maz int dit-Te ; 10 kement a zo din, a zo dit-Te ; ha kement a zo dit, a zo din-me hag enno e kavan gloar. 11 N'emaon mui er bed, int-i avat, a zo er bed ; me, davedout ez an ;
=====

1. Setu amañ pedenn-veur an oferenn wadus-se emañ Jezuz o vont d'he lidañ. Da gentañ evit klod e Dad ez eo, hag ivez evit e glod-eñ Jezuz, evit mad e ebestel, ha santelidigezh e Iliz.

Tad santel, dalc'h anezho ez ano, ar re-se ac'h eus roet din, evit ma vezint unan evelomp. 12 P'edon ganto, e tiwallen anezho ez ano, ar re-se ac'h eus bet roet din; o diwallet em eus ha n'eus bet kollet hini anezho, nemet mab ar gollidigezh, evit ma vije sevenet ar Skritur. 13 Ha bremañ ez an d'az kaout, hag e lavaran an traoù-se, tra m'emaon c'hoazh er bed, evit m'o devo va levenez-me peurleun enno. 14 Roet em eus dezho da gomz, hag ar bed en deus o c'hasaet, dre n'int ket eus ar bed evel ned on-me ket eus ar bed. 15 Ne c'houlennan ket diganit o zennañ eus ar bed, met o diwall diouzh an droug. 16 N'int ket eus ar bed, evel ned on ket va-unan eus ar bed. 17 O santela er wirionez ; da lavar-te a zo gwirionez. 18 Eval m'ac'h eus va degaset er bed, me ivez o c'has er bed. 19 Hag evito en em santelaan va-unan evit ma vezint santelaet en gwirionez.

20 Hogen n'eo ket evito hepken e pedan, met ivez evit ar re a-gredo ennon diwar o lavar, 21 evit ma vezint holl unan, evel m'emaout-Te, va Zad, ennon, ha me ennout ; evit ma vezint int ivez unan ennomp, ha ma
=====

15. An droug a dleomp kompren amañ, n'eo ket hepken ar gwall hag ar pec'hed, met ivez oberour ar pec'hed, an hini a zo drouk, Satan hag e dud.

17. Komprenit : "da Verb a zo gwirionez". Jezuz, Verb an Tad, a zegas dre e gomzoù gwirionez an Tad, hag ivez dre e Basion e tegas santelidigezh wirion hervez promesa wirion an Tad.

kredo ar bed eo Te ac'h eus va degaset. 22 Roet em eus dezho ar c'hloar ac'h eus roet din, evit ma vezint unan evel maz omp-ni unan. 23 Me enno ha Te ennon, evit ma temint da vezañ peurunan, ha mac'h anavezo ar bed eo Te ac'h eus va degaset, hag e karez anezho evel mac'h eus va c'haret.

24 Tad, ar re ac'h eus roet din, e fell din ma vezint ganin int ivez el lec'h ma vezin-me, evit ma welint va gloar, an hini ac'h eus roet din ; rak va c'haret ac'h eus a-ziaraok krouidigezh ar bed. 25 Tad reizh, ar bed n'en deus ket da anavezet ; me avat am eus da anavezet hag ar re-mañ o deus gouezet eo Te ac'h eus va degaset. 26 Diskuliet em eus dezho da ano, hag e rin c'hoazh ; ma vo enno ar garantez ac'h eus va c'haret ganti, ha ma vin me enno neuze.

JEZUZ EN GETSEMANI PAKET GANT TUD JUDAZ
Mzh. 26,36-36; Mk. 14,43-52; Lk. 22,47-53.

18. 1 Goude bezañ lavaret an traoù-se ez eas Jezuz gant e ziskibion en tu all d'ar froud, ar C'hedron ; eno e oa ul liorz hag ez eas e-barzh gant e ziskibion. 2 Judaz an trubard a anaveze ivez al lec'h-se, rak alies e oa deuet Jezuz di gant e ziskibion. 3 Judaz eta, o vezañ kemeret gantañ ar gohortenn, ha mevelion kaset gant an Arc'hveleion hag ar Farizianed, a zeuas
=====

3. En tu-hont da bolised an Templ, kaset gant an

di gant leternioù, torchadoù-goulou hag armoù. 4 Ha Jezuz, o c'houzout kement a c'hoarvezfe gantañ, a yeas etrezek enno hag a lavaras dezho : "Piw a glaskit-hu? " 5 Hag int da respont dezhañ : "Jezuz a Nazared". Jezuz a respontas : "Me eo". Judaz, an hini e werzhe, a oa ganto. 6 Kentizh m'en devoa lavaret dezho : "Me eo", e souzjont hag e kouezhjont d'an douar. 7 A-nevez eta e c'houlennas diganto : "Piw a glaskit-hu?". Hag int a lavaras : "Jezuz a Nazared". 8 "Lavaret em eus deoc'h, a respontas Jezuz, me eo; mar'd eo me a glaskit, lezit ar re-mañ da vont kuit". 9 Ha se evit ma teuje da wir ar gomz lavaret gantañ : "Eus ar re ac'h eus roet din, n'em eus kollet hini anezho".

PER HA MALC'HOS

10 Neuze Simon Pêr hag a oa gantañ ur c'hleze, hen tennas hag a skoas gant mevel ar Beleg-bras, hag a drouc'has dezhañ e skouarn dehou; ano ar mevel-se a oa Malc'hos. 11 Met Jezuz a lavaras da Bêr : "Laka da gleze en e c'houin. Ar c'halir en deus an Tad roet din, hag-"eñ" n'hen evin ket?".

=====

Arc'hveleien ha tud a-berzh ar Farizianed, e ra sant Yann amañ ano eus soudarded roman. Moarvat n'eo ket ar gohortenn a-bezh (600 den) a vije deuet, met ur bagad hepken, goulennet gant ar Sanedrin digant Pilat, evit an taol arvarus-se.

JEZUZ DIRAK ANNA HA KAIFAZ. DINAC'HADENNOU PÊR.
Mzh. 26,57-75; Mk. 14,53-72; Lk. 22,54-71.

12 Neuze ar gohortenn, an ofisour ha mevelion ar Yuzevion a grogas en Jezuz hag e liannas. 13 E gas a rejont da gantañ da di Anna, a oa tad-kaer da Gaifaz, Beleg-bras er bloaz-se. 14 Kaifaz e oa an hini en devoa roet an ali-mañ d'ar Yuzevion : "Talvoudek eo e varvfe un den evit ar bobl".

15 Hogen Simon-Pêr hag un diskibl all a oa o heul-liañ Jezuz; an diskibl-se anavezet gant an Arc'hveleg, a yeas-tre gant Jezuz e palez ar Beleg-bras. 16 Met Pêr a oa chomet er-maez, e-tal an nor. Mont a reas neuze an diskibl all hag a oa anavezet gant an Arc'hveleg, da gomz ouzh ar borzhierer, hag e reas da Bêr mont e-barzh. 17 Neuze, ar vatezh-se, ar borzhierer, a lavaras da Bêr : "Ha n'out ket te ivez unan eus diskibion an den-se?" - "Ned on ket, emezañ". 18 Eno edo ar servijerion hag ar warded o tommañ diwar o sav ouzh an tan o devoa graet, rak yen e oa an amzer, ha ganto edo Pêr ivez en e sav o tommañ.

19 Ober a reas eta ar Beleg-bras goulennou ouzh Jezuz diwar-benn e ziskibion hag e gelennadurezh. 20 Respont a reas Jezuz dezhañ : "Komzet em eus diguzh ouzh ar bed. Atav em eus kelennet er sinagogenn hag en templ 'lec'h ma 'n em vod an holl Yuzevion, hag en kuzh n'em eus lavaret netra. 21 Perak e rez goulenn ouzhin?"

Goulenn digant ar re o deus klevet va c'honzoù. Ar re-se a oar petra am eus lavaret". 22 O vezañ m'en devoa respontet evelse, unan eus ar vevelion hag a oa eno, a roas ur fasad da Jezuz, en ur lavarout : "Evelse e komzezh ouzh ar Beleg-bras ?" 23 Jezuz a respontas dezhañ : "M'am eus droukkomzet, ro testeni war an droug-se ; met mar am eus komzet mat, perak e skoez ganin ?" 24 Neuze Anna, e gasas ereet da Gaifaz an Arc'hveleg.

25 En e sav edo Pêr o toumañ; ma lavarjont dezhañ : "Ha n'out ket te ivez unan eus e ziskibion ?" Nac'hañ a reas, ha lavarout : "N'on ket !" 26 Unan eus mevelion ar Beleg-bras, kar d'an hini en devoa Pêr troc'het dezhañ e skouarn, a lavaras dezhañ : "Ha ne 'm eus ket-me da welet el liorzha gantañ ?" 27 Ha Pêr da ~~re~~ c'hañ adarre ha raktal e kanas ar c'hilhog.

JEZUZ DIRAK PILAT

Mzh. 27, 1, 2; 11-26; Mk. 15, 1-15; Lk. 23, 1-7; 13-25.

28 Neuze e kasjont Jezuz eus ti Kaifaz d'ar pretordi ; abred e oa ; int ned ejont ket er pretordi evit na vijent ket saotret ha ma c'helljont debtiñ ar Pask. 29 Dont a reas enta Pilat er-maez d'o c'haout, hag e lavaras : "Petra a damallit-hu d'an den-mañ ?" 30 Respont a rejont dezhañ : "Mar ne vije ket hennezh un torfedour, n'hor bije ket e lakaet etre da zaouarn". 31 Ha Pilat da lavarout dezho : "Kemerit-eñ, c'hwil

hoc'h-unan hag hervez ho lezenn barnit anezhañ". Ar Yuzevion a lavaras dezhañ : "N'hon eus ket gwir da gas den ebet d'ar maro". 32 An dra-se evit ma teuje da wir ar gomz en devoa lavaret Jezuz, da verkañ dre be-seurt maro e tlee mervel.

33 Neuze e tistroas Pilat e-diabarzh ar pretordi ; gervel a reas Jezuz hag e lavaras dezhañ : "Ha te eo Roue ar Yuzevion ?". 34 Respont a reas Jezuz : "Hag ac'hanout da-unan e lavarez se, pe reoù all o deus hen lavaret dit diwar va fenn ?" - 35 "Daoust ha Yuzev on me ?" a respontas Pilat. Da bobl hag an arc'hveleion o deus da lakaet etre va daouarn. Petra ac'h eus graet ?" 36 Ha Jezuz da respont : "Va rouantelezh n'eo ket eus ar bed-mañ. Ma vije va rouantelezh eus ar bed-mañ, o divije stourmet va servijerion evit mirout na vijen lakaet etre daouarn ar Yuzevion ; met bremañ ned eo ket va rouantelezh ac'hann". 37 Neuze e lavaras Pilat dezhañ : "Roue out eta ?" - "Hen lavarout a rez, a respontas Jezuz, roue on. Evit kement-mañ ez on bet ganet, hag evit kement-mañ ez on deuet er bed, evit reiñ testeni d'ar wirionez. Kement hini a zo eus ar wirionez, a selaou ouzh va mouezh". 38 Pilat a lavaras dezhañ : "Petra eo ar wirionez ?".

Ha goude bezañ lavaret kement-se, ez eas er-maez adarre da gaout ar Yuzevion hag e lavaras dezho : "Ne gavan abeg ebet ennañ". 39 Peogwir emañ ar c'hiz ga-

neoc'h e tieubfen deoc'h unan bennak e kerzh Pask, ha c'hoant hoc'h eus e laosken deoc'h roue ar Yuzevion? "40 Neuze en em lakjont a-nevez da grial ha da lavarout : "Nann, ket hemañ, met Barabbaz". Hogen Barrabaz a oa ul laer.

AR SKOURJEZADUR ; AR GURUNENN-SPERN .

Mzh. 27,27-31 ; Mk. 15,16-20.

19. 1 Neuze Pilat a gemeras Jezuz hag e skourjezas. 2 Hag ar soudarded o vezañ plezhennet ur gurunenn spern, he lakaas war e benn, hag a daolas warnañ ur vantell ruz. 3 Tostaat a raent outañ hag e lavarent : "Salud, Roue ar Yuzevion !" hag e tistagent palvadoù gantañ.

AR YUZEVION A C'HOULENN E VARO

4 Mont a reas Pilat er-maez ur wech c'hoazh, hag e lavaras dezho : "Setu, hen degas a ran deoc'h er-maez, evit ma ouezot ne gavan abeg ebet ennañ". 5 Neuze e teuas Jezuz er-maez gant ar gurunenn spern war e benn, hag ar vantell ruz. Ha Pilat da lavarout dezho : "Setu an Den". 6 Met ouzh e welout, an arc'hveleion hag ar vevelien a youc'has a-bouez o fenn : "Ouzh ar groaz ! Ouzh ar groaz !" Pilat a lavaras dezho : "Kemerit-eñ hoc'h unan, hag e stagit ouzh ar groaz, rak evidon-me, ne gavan abeg ebet ennañ". 7 Ar Yuzevion a respontas

dezhañ : "Ul lezenn hon eus-ni, hag hervez al lezenn-se, e tle mervel dre ma'z eo en em dremenet da Vab Doue".

JEZUZ BARNET DA VARO AR GROAZ .

Mzh. 22,24-26 ; Mk. 15,5 ; Lk. 23,24-25.

8 O klevout ar c'homzoù-se, e voe Pilat spontet muioc'h. 9 Mont a reas adarre d'ar pretordi hag e lavaras da Jezuz : "A belec'h out-te ?" Met Jezuz ne respontas netra dezhañ. 10 Pilat a lavaras dezhañ : "Ne respontez ket din ? Ha n'ouzout ket em eus galloud d'az tieubiñ ha galloud d'az kroazstagañ ?" 11 Respont a reas Jezuz : "N'az pije warnon galloud ebet, mar na vije ket bet rpet dit eus an nec'h ; rak-se, an hini en deus va lakaet etre da zaouarn, en deus brasoc'h pec'hed".

12 Diwar neuze, e klaske Pilat an tu d'e zieubiñ, met ar Yuzevion a youc'he en ur lavarout : "Mar e laoskez da vont kuit, n'out ket mignon da Gaesar ; rak kement hini en em dremen da roue, en em sav a-enep Kaesar". 13 Pilat neuze, p'en devoe klevet ar c'homzoù-se a zegasas Jezuz er-maez hag a azezas war e gador-varn, el lec'h anvet ar Pavezadur, on hebreeg Gabbaza.

14 Deiz ragaozadur ar Pask e oa, war-dro kreizdeiz.

14. Da lavarout eo ar Gwener, ma veze aozet pep tra evit an deiz war-lerc'h, ar sabad, deiz brasañ ar

Hag e lavaras d'ar Yuzevion : "Setu ho Roue". 15 Met int a youc'has : "Kas kuit ! Kas kuit ! Ouzh ar groaz!" Lavarout a reas Pilat dezho : "Ho roue a groazstagin?" An arc'hveleion a respontas : "N'hon eus roue nemet Kaesar". 16 Neuze e lakaas anezhañ etre o daouarn da vezañ kroazstaget.

KROAZSTAGADUR . LODENNADUR DILHAD JEZUZ .
Mzh. 27,32-38 ; Mk. 15,21-27 ; Lk. 23,26-32.

Kregiñ a rejont enta en Jezuz hag e gasjont ganto ; 17 hag eñ, en ur zougen e groaz, a yeas etrezek al lec'h anvet ar Glopenn, pezh a vez lavaret en hebreeg Golgota. 18 Eno e stagjont anezhañ ouzh ar groaz, ha daou all gantañ, unan a bep tu, ha Jezuz er c'hreiz.

18 Pilat a reas ivez ur skrid hag hen lakaas ouzh ar groaz. Skrivet e oa : Jezuz a Nazared, roue ar Yuzevion. 20 Ar skrid-se a voe lennet gant kalz a Yuzevion, rak test da gêr edo al lec'h ma oa bet kroazstaget Jezuz. Ha skrivet e oa en hebreeg, en latin hag en gresianeg. 21 En abeg da se e lavaras beleion-vras ar Yuzevion da Bilat : "Arabat dit skrivañ : Roue ar Yuzevion, met : Lavaret en deus : Me eo Roue ar Yuzevion". 22 Pilat a respontas : "Ar pezh am eus skrivet, am eus skrivet".

=====

gouel, rak n'helled ket labourat er sabad. Er gwener-se dreist-holl e veze lazhet oaned ar Pask da vezañ debret diouzh an noz.

23 Neuze ar soudarded, goude bezañ e groazstaget, a gemeras e zilhag hag a reas peder lodenn ganto, ul lodenn evit pep unan ; hag ivez e sae. Hep gwri ebet e oa, eus an hevelep gwiadenn adalek an nec'h betek en traoñ. 24 Lavarout a rejont an eil d'egile : "N'he ro-gomp ket ; met tennomp plouz berr warni da welout da biw e vo". Evelse evit ma vije sevenet ar Skritur : "Rannet o deus va dilhad kenetrezo, ha tennet va sae d'ar plouz berr". Setu ar pezh a reas ar soudarded.

JEZUZ OUZH AR GROAZ. E VARO
Mzh. 27,39-56 ; Mk. 15,29-41 ; Lk. 23,33-49.

25 E-kichen kroaz Jezuz edo en he sav e vamm ha c'hoar e vamm, Mari, gwreg Klopaz, ha Mari Vadalen. 26 Ha Jezuz, o welout e vamm, hag e-kichen, an diskibl a gare, a lavaras d'e vamm : "Maouez, setu aze da vab". 27 Da c'houde e lavaras d'an diskibl : "Setu da vamm". Hag adalek neuze, an diskibl he c'hemeras en e di.

28 Goude-se, Jezuz o c'houzout e oa peurc'hraet pep tra, a lavaras evit ma vije sevenet ar Skritur : "Sec'hed am eus !" 29 Bez 'e oa eno ur podad gwinegr, kargañ a rejont ur spoueenn gant gwinegr, hag o vezañ he lakaet

=====

24. Salm 21,19.
25. Mari, gwreg Klopaz, a zo kentoc'h keniterv da vamm Jezuz. Ar ger c'hoar a zo amañ en e ster ledan.
28. Salm. 21,16 ; 68,22.

e penn ur gorzenn, he savjont betek e c'henoù. 30 Goude bezañ kemeret ar gwinegr, Jezuz a lavaras: "Peurc'hraet eo !" Hag o vezañ soublet e benn, e rentas e spered.

AN TAOL-GOAF

31 Hogen, ar Yuzevion, o vezañ m'edo ar Ragaozadur, evit na chomfe ket ar c'horfoù ouzh ar groaz deiz ar Sabad, (rak un devezh bras a oa eus ar Sabad-se), a c'houlennas digant Pilat ma vije torret dezho o divesker, ha ma vijent lamet kuit. 32 Dont a reas eta ar soudarded, hag e torrjont e zivesker d'an hini kentañ, ha neuze d'an den all a oa bet kroazstaget a-gevret gantañ. 33 Met o tont da Jezuz, pa weljont e oa marv dija, ne dorrrjont ket e ziwhar dezhañ. Hogen, unan eus ar soudarded, gant un taol-goaf, a zigoras e gostez, ha raktal e teuas dioutañ dour ha gwad. 35 An hini en deus gwelet a ro testi a gement-se ha gwirion eo e desteni; hag hennezh a oar e lavar ar wirionez, evit ma kredot c'hwi ivez. 36 Rak an traoù-se a zo c'hoarvezet evit ma vefe sevenet ar Skritur: "Ne dorrot ket un askorn dezhañ". 37 Hag en ul lec'h all, e lavar c'hoazh ar Skritur: "Gwelout a raint an hini o deus toullet".

=====

36. Ermaeziadeg 12,46.

37. Zakaria 12,10.

BEZIADUR JEZUZ

Mzh. 27,57-61; Mk. 15,42-47; Lk. 23,50-56

38 Goude-se, Jozeb Arimatea hag a oa diskibl da Jezuz, met en-kuzh gant aon rak ar Yuzevion, a c'houlennas digant Pilat kemerout korf Jezuz. Pilat a aotreas dezhañ. Dont a eure neuze hag e kemeras korf Jezuz. 39 Dont a reas ivez Nikodem, an hini a oa deuet da gentañ da gaout Jezuz en noz; degas a rae gantañ ur c'hemmesk a virr hag a aloez, ur c'hant lur-pouez. 40 Kemer a rejont eta korf Jezuz hag hen pakjont en lietennoù gant al louzoù-frond, evel m'emañ ar c'hiz sebeliañ gant ar Yuzevion. 41 Hogen el lec'h ma oa bet kroazstaget e oa ul liorz, hag el liorz-se ur bez nevez na oa bet c'hoazh lakaet den ebet ennañ. 42 Eno eta, en abeg da Ragaozadur ar Yuzevion, dre ma oa tost ar bez, e lakjont Jezuz.

AN DASORC'H . AR BEZ GOULLO.

Lk. 24,12

20,1 An deiz kentañ eus ar sizhun, abred diouzh ar beure, p'edo teñval c'hoazh, e teuas Mari-Vadalen d'ar bez, hag e welas ar maen lamet kuit a-ziwar ar bez.

=====

42. Ar bez-se a oa da Jozeb Arimatea. An abeg brasañ ma voe lakaet Jezuz aze eo ma oa diwezhat, ha maz echue ar Ragaozadur gant an noz; ar Sabad o kregiñ neuze gant an noz, ne oa ken gwir da labourat.

2 Hag hi da redek ha da vont da gaout Simôn Pêr hag an diskibl all karet gant Jezuz ; lavarout a reas dezho : "Kemeret o deus an Aotrou eus ar bez, ha n'ouzomp ket pelec'h o deus e lakaet". 3 Neuze e teuas Pêr hag an diskibl all er-maez hag ez ejont war-du ar bez. 4 Redek a raent o-daou war un dro, met an diskibl all a redas buanoc'h eget Pêr, hag a zegouezhas da gentañ e-kichen ar bez. 5 Plegañ a reas e benn, hag e welas al lienennou war an douar; met ned eas ket e-barzh. 6 Simon Pêr hag a oa war e lerc'h a zegouezhas d'e dro ; mont a reas er bez hag e welas al lienennou war c'horre an douar, hag al liñsel a oa bet war e benn : houmañ avat ne oa ket gant al lienennou all, met a-gostez rollet an ul lec'h all. 8 Neuze an diskibl all, degouezhet da gentañ er bez, a yeas ivez e-barzh ; gwelout a reas hag e kredas. 9 Rak n'o devoa ket c'hoazh komprenet ar Skritur a lavar e tlee sevel a-douez ar re varv. 10 Goude-se e tistroas an diskibion d'ar gêr.

EMZISKOUEZIDIGEZH DA VARI-VADALEN

Mk. 16,9

11 Mari-Vadalen a chome e-tal ar bez er-maez, o ouelañ. Evel ma leñve, e plegas da sellout er bez. 12 Hag e welas daou ael gwisket en gwenn, azezet, unan ouzh ar penn hag egile ouzh an treid eus al lec'h ma oa bet gourvezet korf Jezuz. 13 Lavarout a rejont

dezhi : "Maouez, perak a ouelez ?" Hag e lavaras dezho : "Dre m'o deus douget kuit va Aotrou, ha n'ouzon ket pelec'h o deus e lakaet". 14 Goude bezañ lavaret se, e tistroas war-dreñv hag e welas Jezuz en e sav ; met ne ouie ket e oa Jezuz. 15 "Maouez, eme Jezuz dezhi, perak e leñvez ? Piw a glaskez ?" Hi, o soñjal ganti e oa al liorzhour, a lavaras dezhañ : "Aotrou, mar'd eo te ac'h eus e savet kuit, lavar din pelec'h ac'h eus e lakaet, ha me e genero" 16 Ha Jezuz da lavarout dezhi : "Mariam !" Hag hi da zistreiñ ha da lavarout en hebreeg : "Rab - bouni !" da lavarout eo : "Mestr". 17 Jezuz a lavaras dezhi : "Nann, na douch ket ouzhin, rak ned on ket pignet c'hoazh davet va Zad ; met kae da gaout va breudeur ha lavar dezho : Pignat a ran da gaout va Zad hag ho Tad, va Doue hag ho Toue". 18 Dont a eure Mari Vadalen da zegemenn d'an diskibion he devoa gwelet an Aotrou, hag en devoa lavaret dezhi an traoù-se.

EMZISKOUEZIDIGEZH D'AN DISKIBION .

Mk. 16,14-18 ; Lk. 24,36-49.

19 Diwezhat en deiz-se, ar c'hentañ eus ar sizhun, evel ma oa serret an dorioù el lec'h ma oa bodet an diskibion gant aon rak ar Yuzevion, e teuas Jezuz hag o chom en e sav en o zouez, e lavaras dezho : "Ar peoc'h ra vezo ganeoc'h !" Ha goude bezañ lavaret an dra-se dezho, e tiskouezas dezho e zaouarn hag e gostez. Karget e voe an ebestel a levenez, o welout an Aotrou.

21 Un eil gwech e lavaras dezho : "Ar peoc'h ra vezo ganeoc'h ! Evel m'en deus an Tad va c'haset, evelse ivez me ho kas" 22 War-lerc'h ar c'homzoù-se e c'hwezhas warnezho hag e lavaras dezho : "Degemerit ar Spered Glan. 23 Da biw bennak e pardonot o fec'hedoù dezho, e vezint pardonet, ha da biw bennak o dalc'hot, e vezint dalc'het dezho".

DISKREDONI TOMAZ

24 Hogen Tomaz, unan eus an daouzeg, an hini anvet Didimos, ne oa ket ganto pa oa deuet Jezuz. 25 An diskibion all a lavaras dezhañ : "Gwelet hon eus an Aotrou". Met eñ a respontas : "Mar ne welan ket en e zaouarn merk an tachoù, ha mar ne lakaan ket va biz e lec'h an tachoù, ha mar ne lakaan ket va dorn en e gostaz, ne gredin ket". 26 Eizh deiz war-lerc'h, edo c'hoazh an diskibion e-barzh, ha Tomaz ganto. Jezuz a zeuas-tre, an dorioù kloz, hag o chom en e sav en o c'hreiz, e lavaras : "Ar peoc'h ra vezo ganeoc'h !" 27 Ha da c'houde, e lavaras da Domaz : "Laka da viz amañ, ha sell ouzh va daouarn ; astenn da zorn ivez, hag hen laka em c'hostez, ha na vez ket diskredik, met kreder". 28 Ha Tomaz da respont ha da lavarout dezhañ : "Va Aotrou ha va Doue." 29 Lavarout a eure Jezuz dezhañ :
=====

22. Ar c'hwezhadenn-se a zo sin ar Spered Santel.

"Dre m'ac'h eus gwelet, Tomaz, ac'h eus kredet. Evurus ar re n'o deus ket gwelet hag o deus kredet".

30 Kalz a vurzhudoù all a reas c'hoazh Jezuz dirak e ziskibion, ha n'int ket bet skrivet el levr-mañ. 31 Met ar re-mañ a zo bet skrivet evit ma kredot ez eo Jezuz ar C'hrist, ar Mab da Zoue, hag evit m'ho pezo dre ho feiz, ar vuhez en e ano.

PESKETAEREZH BURZHUDUS HAG EMZISKOUEZADENN JEZUZ

21. 1 Goude-se en em ziskouezas Jezuz adarre d'e ziskibion war ribl Mor Tiberiad. Setu amañ penaos eñ en em ziskouezas. 2 Edo a-gevret Simon Pêr ha Tomaz, an hini lesanvet Didimos, Natanael hag a oa eus Kana Galilea, mibion Zebedea, ha daou ziskibl all. 3 Ma lavaras Simon Pêr dezho : "Mont a ran da besketa". Hag e lavarjont dezhañ : "Ni a zo o vont ivez ganit". Mont a rejont, hag e pignjont er vag ; met en noz-se, ne gemerjont netra. 4 Da darzh an deiz, en em zalc'he Jezuz en e sav war an aod ; met e ziskibion ne ouient ket e oa Jezuz. 5 Jezuz a lavaras dezho : "Paotred, n'hoc'h eus ket un dra bennak da zebriñ ?" - "Nann, emezho". 6 Hemañ a lavaras dezho : "Taolit ho roued a-zehou d'ho pag hag e kavot". He zeurel a rejont ha ne c'hellent mui he zennañ en askont da niver bras ar pesked. 7 Neuze an diskibl a gare Jezuz anezhañ, a lavaras da Bêr : "An Aotrou eo !" Simon Pêr o klevout e oa an Aotrou.

troù, a stardas endro d'e zargreiz ur gwiskamant-gorre rak en noazh e oa, hag en em daolas er mor. 8 An diskibion all a zeuas gant ar vag ; rak n'edont diouzh an douar nemet war-dro daou c'hant ilinad, ha war o lerc'h e stlejent ar roued leun a besked. 9 Pa ziskennjont war an douar, e weljont eno glaou bev, ur pesk warno, ha bara. 10 Lavarout a reas Jezuz dezho : "Degasit unan bennak eus ar pesked hoc'h eus kemeret diouzhtu". 11 Simon Pêr a bignas en-dro, hag a sachas ar roued d'an douar ; leun e oa gant tri hag hanter-kant a besked bras ; ha daoust ma oa kement anezho, ne fregas ket ar roued. 12 Jezuz a lavaras dezho : "Deuit da leinañ". Hag hini ebet eus an diskibion ne grede goulenn digantañ : "Piw out te ?" rak gouzout a raent e oa an Aotrou. 13 Neuze e tostaas Jezuz hag o kemer ar bara hen roas dezho hag ar pesk ivez. 14 Honnezh e oa an deirvet gwech da Jezuz d'en em ziskouez d'e ziskibion abaoe ma oa dihunet eus a douez ar re varv.

JEZUZ O REIN AL LEC'H KENTAN DA BER

15 Goude o lein, e lavaras Jezuz da Simon Pêr : "Simon, mab Yann, ha va c'harout a rez muioc'h eget ar
=====

8. Ur c'hant metr bennak.

13. Trede emziskouezadenn Jezuz d'an diskibion a-gervret ez eo : ar besketadenn vurzhdus-se a zegas hor Salver da rein ar vestroniezh da Bêr ; evel maz eo ar mestr-pesketaer e vo ivez ar mestr-mesaer.

re-mañ ?" Respont a eure : "Ya, Aotrou, te 'oar az karan-te". Ha Jezuz a lavaras dezhañ : "Boueta va oaned". 16 Lavarout a eure dezhañ evit an eil gwech : "Simon, mab Yann, ha va c'harout a rez ?"-"Ya, Aotrou, emezañ, te 'oar az karan-te". Hag e lavaras dezhañ : "Maesa va deñved". 17 Un deirvet gwech e lavaras dezhañ : "Simon, mab Yann, ha va c'harout a rez-te ?" Glac'haret e voe Pêr o vezañ m'en devoa lavaret dezhañ : "Ha va c'harout a rez ?" hag e lavaras dezhañ : "Aotrou, te a oar pep tra, te oar az karan-te". Jezuz a lavaras dezhañ : "Boueta va deñved".

PLANEDENNOU DISHENVEL DA BER HA DA YANN.

18 "En gwirionez, en gwirionez, me a lavar dit : pa oas yaouankoc'h, e lakaes da c'houriz da-unan, hag ez aes d'al lec'h ma plije dit ; met pa vi aet kozh, ec'h astenni da zaouarn hag un all az kourizo hag az kaso d'al lec'h na fello ket dit mont". 19 Lavarout a reas kement-se, evit aroueziañ dre beseurt maro e tlee rein gloar da Zoue. Ha goude bezañ komzet evelse e lavaras dezhañ : "Deus war va lerc'h". 20 Pêr o vezañ distroet, a welas o tont war e lerc'h an diskibl a gare Jezuz anezhañ, an hini en devoa harpet e benn war vruched Jezuz e-pad koan, hag en devoa goulennet digantañ : "Aotrou, piw eo an hini az kwerzh ?" 21 Pêr eta ouzh e welout, a lavaras da Jezuz : "Aotrou, hag hemañ, petra?"

Aviel Sant Yann : 21,22 - 21,25

22. Ha Jezuz da lavarout dezhañ : "Ma vennan e chomfe hemañ ken na zeuin, petra 'vern dit ? Evidout-te , heuilh ac'hanon". 23. Diwar an dra-se, ez eas ar vrud e-touez ar vreudeur ne varvje ket an diskibl-se. Neoazh n'en devoa ket lavaret Jezuz da Bêr : "Ne varvo ket", met "Ma vennan e chomfe hemañ ken na zeuin, petra 'vern dit ?"

KLOZADUR

24. Hennezh eo an diskibl a ro testeni eus an traoù-se hag en deus o skrivet, ha gouzout a reomp ez eo gwirion e desteni. 25. Bez' ez eus c'heazh kalz a draoù all hag a zo bet graet gant Jezuz, ha ma vijent danesvellet hini ha hini, ne c'hellje ket ar bed, a gav din, derc'hel al levrioù a skrivjed.

=====

22. "Ken na zeuin" : Jezuz a gompz amañ eus e zistro da gastizañ ar Yuzevion gant distruj Jeruzalem en 70. Pêr a vo marv a-benn neuze.

24. "Gouzout a reomp ez eo gwirion e desteni". Frazennoù ar c'hlozadur-se a zo bet skrivet moarvat gant diskibion Yann, renerion ilizoù Azia-vihanañ, evel un adsinadur eus o ferzh da labour an Abostol.

Liesskrivet e Ti Mari J. MOULIN
22, straed Gurvan, 22
ROAZHON

